ՍՏՈՒԳՎԱԾ Է
1952 Թ.

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

ԸՍՏ ԱՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՅ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅՍ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

ՏՊԵԱԼ

1841 ռմղ

Արդեամբք Սբ̃ց Հրեշտակապետաց հաւատաւորաց վանաց վանա
կամ ի սեւանայ վանայ՝ Բարսեղ քարեկրօն Վարդապետին ։

Ի ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

Օրէնք օրհնելոյ սպաս եկեղեցւոյ. Յորժամ կամիցի քահանայն պատարագ մատուցանել.

Պարտէ այսպէս խորհրդաբար զգեստաւորիլ.

Մտցէ յաւանդատունն հանդերձ սարկաւագօքն, ուր զգեստքն են պատարագի.

Եւ զգեցեալ պաշտօնէիցն ըստ իւրաքանչիւր աստիճանի.

Ասասցեն սա. Սաղմոս ճլա Աստճն.

ՔԱՀԱ

նայք քո զգեցցին զարդարութիւն. և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն. փոխ.

Յիշեա՛ Տէր զԴաւիթ և զամենայն հեզութիւն նորա։

Որպէս երդուաւ Տն. և ուխտս եդ Այ Յակոբայ։

Թէ ոչ մտից ի յարկս տան իմոյ. թէ ելից յանկողինս մահճաց իմոց։

Թէ տաց քուն աչաց իմոց. կամ նինջ արտևանաց իմոց. կամ հանգիստ քունքաց իմոց. մինչև գտից

բ

զտեղի յարկի Տն Աստուծոյ Յակոբայ։

Ահա լուաք զնմանէ յեփրաթա. և գտաք զնա ի դաշտս մայրեաց։

Մտցուք ի յարկս նորա. երկիրպագցուք ի տեղւոջ ուր կացեալ են ոտք նր։

Արի Տէր ի հանգիստ քո, դու և տապանակ կտակի սրբութե քո։

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութի և սբք քո ցնծալով ցնծասցեն։

Վասն Դաւթի ծառայի քո. մի դարձուցաներ զերեսս քո յօծելոյ քումմէ։

Երդուաւ Տէր Դաւթի ճշմարտութեամբ և ոչ ստեաց նմա. ի պտղոյ որովայնի նորա նստուցանել յաթոռ նորա։

Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս իմ և զվկայութիւնս իմ զոր ուսուցից նոցա։

Որդիք

Որդւոց նոցա նորոգին յա-
ւիտեանս յաւիտենից
յաթոռ քոյ :

Հաճեցաւ Տ՟ր ընդ Սիօն .
և ընտրեաց բնակել ՚ի նը-
մա . ասէ՝ այս է հանգիստ
իմ յաւիտեանս յաւիտե-
նից . ՚ի սմա բնակեցայց զի
հաճեցայ ընդ սա :

Զայրիս սորա օրհնելով
օրհնեցից . և զաղքատս
սորա լցուցից հացիւ :

Երիցանց սորա զգեցու-
ցից զփրկութիւն . և սուրբք
սորա ցնծալով ցնծասցեն :

Անդ ծագեցից եղջիւր
՚ի Դաւիթ . պատրաստ ա-
րարից ճրագ օծելոյ իմոյ :

Թշնամեաց սորա զգե-
ցուցից զամօթ . և ՚ի վե-
րայ նորա ծաղկեսցի սըր-
բութիւն իմ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն Սրբոյ :

Այժմ և միշտ և յաւի՛" :

Եւ քարոզեսցէ Սարկաւագն .

Եւ ևս խաղաղութեան զՏ՟ր
աղաչեսցուք :

Խնդրեսցուք հաւատով
միաբանութեամբ ՚ի Տ՟նէ ,
Զի զողորմութեան ըզ
շնորհս իւր առաքեսցէ ՚ի
վերայ մեր :

Ամենակալ Տ՟ր Ա՟ծ մեր ,
կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Եւ ասասցեն երկոտասան
Տէր ողորմեա՛ :

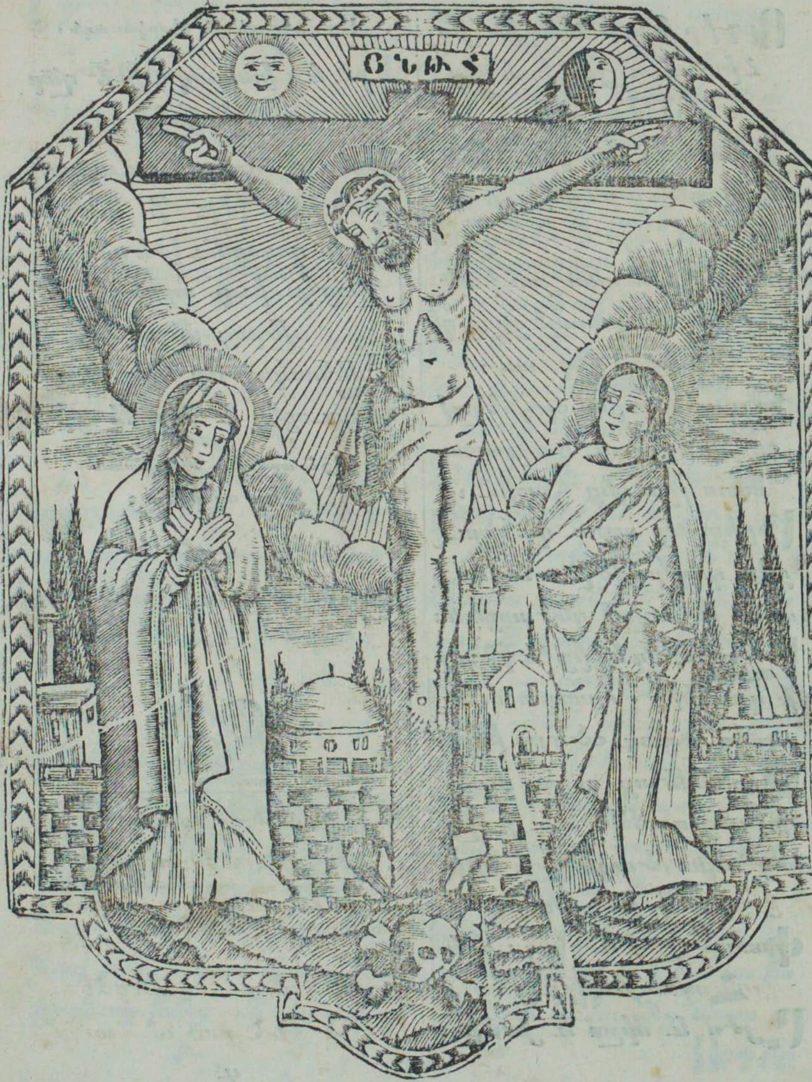
ՅՆԹՀ

Աղօթք առաջնորդական՝
Պատարագիչ Քահանային,
յառաջ քան զգեստաւորիլն:

ՈՐ ԶԳԵՑԵԱԼ ԵՍ
ԶԼՈՅՍ ՈՐՊԷՍ ԶՀԱՆԴԵՐՁ
Տէր մեր Յս Քս: Անճառելի խոնարհութեամբ յերկրի երեւեցար, եւ ընդ մարդկան շրջեցար: Որ եղեր քահանայապետ յաւիտենից ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, եւ զարդարեցեր զեկեղեցի քո սբ: Տէր ամենակալ՝ որ պարգեւեցեր մեզ զնոյն զերկնային հանդերձ զգենուլ: Արժանի արա եւ զիս ի ժամուս յայսմիկ զանպիտան ծառայս քո: Որ համարձակիմ եւ մերձենամ ի նոյն հոգեւոր պաշտօն փառաց քոց: Որպէս զի զամ ամբարշտութիւնս մերկացայց, որ է հանդերձ պղծութե, եւ զարդարեցայց լուսով քով. ընկեա՛ յինէն զչարիս իմ, եւ թօթափեա՛ զյանցանս իմ: Ոպ զի արժանի եղէց հանդերձեալ լուսոյդ առ ի քէն: Շնորհեա՛ ինձ քահանայական

ե փա

5

փառօք մտանել ՚ի պաշտօն սրբութեանց քոց ընդ այնոսիկ՝ որք անմեղութեամբ պահեցին զպատուիրանս քո ։ Ո՛վ և ես պատրաստ գըտայց երկնաւոր առագաստիդ ընդ իմաստուն կուսանսն, փառաւորել զքեզ քս՝ որ բարձեր զմեղս ամենեցուն ։ Ո՛վ դու ես տրուի անձանց մերոց՝ և քեզ բարերարիդ մեր վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պա՛ ։

Եւ մատուցեալ Սարկաւագունքն՝ զգեցուսցեն նմա զհանդերձն՝ ասելով․ Եւ ևս խաղաղութեն զՏր աղա՛ ։ Քահանայն ․ Օրհնութիւն և՛ ։ Եւ յետ օրհնութեն՝ դիցէ յառաջ զխոյրն ՚ի գլուխն , և ասասցէ ․

ԽՈՅՐ

սաղաւարտ փրկութեան ՚ի գլուխ իմ , պատերազմել ընդ զօրութիւնս թշնամւոյն ։ Շնորհօք Տ՛ն մերոյ յս՛ի քս՛ի , որում փառք ։

Զ

Շապիկն ․

Զգեցո՛ տէր ինձ հանդերձ փրկութե՛ , և պատմուճան ուրախութե՛ ։ Եւ շուրջ պատեա՛ զգեստիւ փրկութե՛ ։ Շնորհօք ։

Փոր ուրարն ․

Զգեցո՛ տէր պարանոցի իմոյ զարդարութի՛ ։ Եւ սըրբեա՛ զսիրտ իմ յա՛մ աղտեղութէ մեղաց ։ Շնորհօք ։

Գօտւոյն ․

Շուրջ պատեսցէ կամար հաւատոյ զմէջս սրտի իմոյ և մտացս ։ Եւ չորացուսցէ ՚ի սոցանէ զխորհուրդս աղտեղիս ։ Եւ զօրութի՛ շնորհաց քոց յա՛մ ժամ բնակեսցի ՚ի սոսա ։ Շնորհօք ։

Բազպանն աջ ձեռին ․

Տո՛ւր Տր զօրութի՛ աջոյ ձեռին իմոյ , և լուա՛ զա՛մ աղտեղութիս իմ ։ Որ զի կարող լինիցիմ սպասաւորել քեզ անախտութե՛ հոգւոյ և մարմնոյ ։ Շնորհօք ։

Բազ

Բազպան ահեակ ձեռին.

Տո՛ւր տէր զօրութիւն ձախոյ ձեռին իմոյ, և լուա՛ զամ աղտեղութիւնս իմ: Որպէս զի կարող լինիցիմ սպասաւորել քեզ անախտութեբ հոգւոյ և մարմնոյ: Շնորհօք:

Վակասն.

Օձեցո՛ տր պարանոցի իմոյ զարդարութե: Եւ սրբեա՛ զսիրտ իմ յամ աղտեղութէ մեղաց: Շնորհօք:

Նափորտն, որ է շուրջառ.

Տր՛ ողորմութեբ քով զգեցո՛ ինձ զգեստ պայծառ, և պարսպեա՛ ընդդէմ ներգործութե չարին: Զի արժանի եղէց փառաւորել զքո փառաւորեալ անունդ: Շնորհօք:

Յետ զգեստաւորելոյ սրբազան զգեստուքն ասէ.

Յնծասցէ՛ անձն իմ ի տր, զի զգեցոյց ինձ հանդերձ փրկութե և պատմուճան ուրախութե. իբրև փեսայի եդ ինձ պսակ. և որպ զհարսն զարդու զարդարեաց զիս: Շնորհօք:

Թաշկինակին.

Սրբեա՛ տէր զձեռս իմ յամ աղտեղութէ մեղաց: Շնորհօք տն մերոյ յսի քի:

Եւ՝ յետոյ եկեսցեն առաջի սրբ սեղանոյն: Եւ՝ քահանայն լուասցէ զձեռս ասելով. Սաղմոս՝ իե. կց՛՛.

Լուացից սրբութբ զձեռս:

Սարկաւագն՝ փոխ.

Դա՛տ արա ինձ տր. զի ես յան՛՛:

Քահանայն.

Եւ մտ սրբուհւոյ տծա՛՛:

Սարկաւագն.

Սբ զածածինն և զամ սրբս բա՛՛:

Քահանայն.

Ընկա՛լ տր զաղաչանս մեր: Բարեխօսութեամբ առաջի տյ և սրբուհւոյ ածածնին. և առաջի ամ սբց. և առաջի ձեր հա՛րք և եղբարք՝ զամ մեղս զորս գործեալ եմ, Քանզի մեղայ խորհրդով բանիւ, և գործով. Եւ

է ամ

տէր մեղօք մեր գործեն մար-
դիկք : Մեղայ , մեղայ :
Աղաչեմ զձեզ խնդրե-
ցէք վն իմ յայ զթողութի :

Պատասխանեսցեն որք մերձն են .

Ողորմեսցի քեզ այ հզօրն՝
և թողութիւն շնորհեսցէ
ամ յանցանաց քոց , ան-
ցելոյն և այժմուս , և յա-
ռաջակայէն փրկեսցէ , և
հաստատեսցէ յամ գործս
բարիս : Եւ հանգուսցէ
զքեզ ի հանդերձեալ
կեանսն . Ամէն :

Պատասխանեսցէ և ինքն .

Ազատեսցէ և զձեզ մար-
դասէրն այ , և թողցէ
զամ յանցանս ձեր . տացէ
ժամանակ ապաշխարելոյ և
գործելոյ զբարիս . ուղղես-
ցէ և զառաջակայ կեանս
ձեր շնորհօք նր հոգւոյն ,
հզօրն և ողորմածն , և
նմա փառք յաւիտեանս
ամէն :

Դպիրքն :
Յիշեսջիր զմեզ առաջի անմահ
Գառին այ :

Քահանայն .

Յիշեալ լիջիք առաջի ան-
մահ Գառին այ :

Դպիրքն . Սաղմոս , ղթ . փոխ .
Բարձրացուցէք զտէր այ մեր":

Սարկաւագն քարոզէ .
Ամ եկեղեցեաւս աղաչեսցուք":

Քահանայն .

Ի մէջ տաճարիս և առաջի
ածընկալ և սրբած առաջել
որ նշանաւս՝ և որ տեղւոյս
խոնարհեալ երկիւղիւ եր-
կրպագանեմք՝ որ և զհրա-
շալի և զյաղթող զօրութի-
քո փառաւորեմք , և քեզ
մատուցանեմք զօրհնութի
և զփառս ընդ հօր և ընդ
հոգւոյդ սբյ . այժմ և":

Քահանայն ասասցէ սաղմոս , խէ . կց":
Եւ երգէ գ խորանն .

Առեկց առաջի սեղանոյ :

Սարկաւագն փոխ :
Գովեա արա ինձ այ . և կրաւ":

Սարկաւագն քարոզէ .

Եւ ևս խաղաղութեան զՏր աղչ՞:

Օրհնեսցուք զՀայր Տն մերոյ Յի Քի, որ արժանի արար զմեզ կալ ի տեղւոջս փառաբանութե, և երգել զերգս հոգևորս . ամէն՞:

Քահանայն .

Ի յարկի սրբութե, և ի տեղւոջս փառաբանութե, հրեշտակաց բնակարանիս, և մարդկան քաւարանիս . առաջի ածընկալ և պայծառացեալ սբ նշանացս և սբ տեղւոյս խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրպագանեմք, զսբ և զհրաշալի և զյաղթող զթգւորութիւն քո օրհնեմք և փառաւորեմք . և քեզ ընդ երկնային զօրսն մատուցանեմք զօրհնութի և զփառս ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ սբյ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .

Ամէն :

Իսկ եթէ եպիսկոպոս լինիցի խորհրդագածուն՝ ածցէ ի վր լանջացն զպատուական եմիփորոնն : Ապա մատուցեալ առ ընծայարան սեղանոյն : Ապա ի ծունկս անկեալ յորդահոս արտասուօք լուռ և անմռունչ ասասցէ զաղօթս առ Տր Հոգին տնօրինիչ գործոյն .

Գրիգորի Նարեկացւոյն .

ԱՄԵՆԱԿԱԼ, բարերար մարդասէր ած բոլորից, յօրինող երևութից և աներևութից, փրկող և հաստատող, խնամող և խաղաղարար Հօր Հզօր Հոգի, Հայցեմք բազկատարած մաղթանաց գոչմամբ հեծութե՝ յանդիման եղեալ քեզ ահաւորիդ :

Մատչիմք մեծաւ գոհութբ սոսկալի երկիւղիւ մատուցանել նախ զբանական զայս պատարագ՝ քում անճառելի զօրութեդ ,

Թ իւր

իբր անթուանիցն փառաւո-
ցն և սրբազանիցն հայրե-
նի անկապուտ պատուոյդ ,
և քննողի ծածկուէ խո-
րոց խորհրդոց ամենակա-
տար կամաց հօրդ էմմա-
նուէլին դքեզ առաքչի ,
փրկչի և կենդանատուի
և արարչի ամի : Ի ձեռն
քո ծանուցաւ մեզ եր-
րեակ անձնաւորութե միաս-
նական ածութեդ , յորոց
մի և դու ճանաչիս անհաս:
Քև , և ի ձեռն քո ա-
ռաքինիքն նահապետական
տոհմին շառաւիղք՝ տեսա-
նողք անճառանկարչեալք ,
զանցեալսն և զգալոցն ,
զներկայսն և զոչ գոյացեա-
լսն , անստուերաբար բա-
բառով բանի վերապատ-
մեցին :

Հոգի դու քարոզեալ ըդ
քեզ մխիթարի , որ ի գե-
նալն քո ի վերայ ջրոցն

անպարագիր [illegible] , ա-
հեղ շրջաբերութբ ածո-
ղականաւ՝ թեւապարփակ
պաշտպանողօրէն՝ գթածի-
րեալ ի ծնունդս նորոգս՝
զաւազանին խորհուրդ
ծանուցեր :

Յոր կերպարան օրինա-
կութե՝ նախ քան զկատա-
ցանել զղյծդ մածուած-
վերջնում փարատութեդ՝
յորինեցեր կարօղ տիրա-
պէս զբովանդակ բնութես
ամենից բնաւից բոլորից
գոյից ած էից՝ յանէից :
Քև սուրբ զծանելին ի նո-
րոգութե յարութե ած եղե-
քոյ սա ի քէն՝ յայնմ
ժամանակի , որ է օր վեր-
ջին այսմ՝ կենդանալի , և որ
առաջին՝ երկրին կենդա-
նեաց : Քեզ հնազանդե-
ցաւ միութբ կամացն՝ ամ
հօրն խորհում , ազգականցն
քո՝ էականցն հօր՝ անդրա-
նիկն

նիկն որդի՝ մերումս կեր-
պին. զքեզ աւետարա-
նեաց Հրեշտակին տն՝ հա-
ւասար և համագոյ հօր
իւր հզօրի. և զառ ՚ի
քեզ հայհոյութին անքաւե-
լի քարոզեաց, և իբր
զմի անմարմնոցն զքո հեւ-
տելոյն՝ չարաբանական
բերանս կարկեաց, և
զխուրն շնորհեաց՝ արդարն
և անարատն՝ զտէրչն տն.
որ վն մեղաց մերոց մատ-
նեցաւ, և յարեաւ վասն
զմեզ արդարացուցանելոյ:
Նմա փառք ՚ի ձեռն քո,
և քեզ բարեբանութի ընդ
հօր ամենակալի, յաւի-
տեանս յաւիտենից:
Ամէն:

Դարձեալ կրկնեսցի ՚ի նոյն կարգ բա-
նի, մինչև վերահասցեցութիւն լուսոյ՝
Հրաշափառ յայտնեսցի ազդեալ աւե-
տարանել վերստին զկրկին խաղաղութն.

ԴԱՐՁԵԱԼ

և աղերսեմք ար-
տասուալից հառաչմամբ
յամ անձինք՝ զփառաւո-
րեալ արարչութիդ՝ անեղծ
և անստեղծ անժամանակ
հոգւոյդ զթածի, որ բա-
րեխօսդ ես վն մեր յան-
մռունչ հեծութս՝ առ ո-
ղորմածդ հայր. որ զքսն
պահես, և զմեղուցելսն
մարդիկս՝ և տաճարս կազ-
մես կենդանիս և կեցու-
ցիչ կամաց բարձրելոյդ
հօր: Արդ՝ աղաչեա՛ ընդ
մեզ յամ անմաքուր գոր-
ծոց, որ ոչ է հաճոյ քումդ
բնակութե. և մի շիջցին
առ ՚ի մէնջ լուսոյդ շնոր-
հաց փայլմունք ՚ի տեսակա-
նաց աչաց իմաստից. վն
ծա զի

զի գտցուք ուստ միանալ
ի մեզ ի ձեռն աղօթից ,
և ընտիր վարուց խնկելոց :
Այլ քանզի մինչ յերրոր-
դումդ պատարագի , և
միւսով ընդունի՛ հաճեալ
ընդ մեզ հաշտարար ա-
րեամբ անդրանկի որդւոյ .
իսկ դու ընկալցի՛ս զմեր
պաղատանս , և յարդարե-
ցե՛ս զմեզ օթևանս պատ-
ուականս ամ պատրաս-
տուք ի վայելումն ճա-
շակման երկնաւոր գա-
ռինդ , առանց պատժոց
դատապարտութե ընդունել
զայս անմահացուցիչ մանա-
նայս կենաց նորոյ փրկութե :
Այլ հալեսցի ի հրոյս յայս-
մանէ գայթակղութիւն մեր ,
որպէս մարգարէին կենդա-
նախարոյկ կայծակամբն
ի ձեռն ունելեացն մա-
տուցման . զի յամի քոյդ
քաւորեսցի գթութե , որպ

որդւովդ ամյ հօր քաղց-
րութե . որ զանառակ որ-
դին մերձեցոյց ի հայրե-
նի ժառանգութին , և ըզ
պոռնիկսն յառաջնեցոյց
յերկնային արքայութին
արդարոցն երամութե :
Այո , այո , և ես մի եմ
ի նոցանէ . և զիս ընկալ
ընդ նոսին իբր մարդասի-
րութե կարօտեալ մեծի ,
շնորհօք քո ապրեալ , զա-
րեամբ քո ստացեալս :
Զի յայսմ ամի՝ յամի ծա-
նեցի քո ամծութիդ՝ ընդ հօր
փառաւորեալ համապատ-
ուաբար ի մի կամս , և ի
մի իշխանութե գոյութե :

Ի Ձայն .

Զի քո՛ է գթութի , և
կարողութի , և մարդասի-
րութի , զօրութի և փառք
յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Ապա յարուցեալ գայ առ ընծայարան սեղանոյն : Եւ որ մատուցանէ նախա-տարկաւագն զնշխարն ·

Զոր առեալ Քահանայն դնէ ՚ի մա-ղզմայն՝ ասելով ·

Յիշատակ տն մերոյ յսի քսի :

Որ բազմեալ հանգչի յան-արուեստ աթոռ · զմահ խաչի յանձն էառ վան ազգի մարդկան · օրհնե-ցէք՝ գովեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

Եւ առեալ զգինին՝ արկանէ խաչանիշ ՚ի սկիհն՝ ասելով ·

Յաղագս յիշատակի փրկ-կագործ տնօրէնութե տն այ և փրկչին մերոյ յի քի :

Որ ՚ի կողահոս արեան աղ-բերէն նորոգեցան արա-րածք և անմահացան · օրհ-նեցէք՝ գովեցէք և բար-ձր արարէք զնա յա-ւիտեան :

Եւ ասացէ զաղօթս ՚ի ծածուկ Յովհաննու Ոսկեբերանին ·

ՏԷՐ ած մեր՝ որ զերկնա-ւոր հացդ, զտէրն մեր յն քն զկերակուր ամ աշ-խարհի առաքեցեր փրկիչ և կեցուցիչ և բարերար՝ օրհնել և սրբել զմեզ · ինքնին դու տէր՝ օրհնեա և այժմ զառաջադրեալս զայս : Ընկալ զսա յերկ-նային քո սեղանդ :

Յիշեա տր բարերար և մարդասէր զմատուցօղս, և վն որոց մատուցանի :

Եւ զմեզ անդատապարտ պահեա ՚ի քահանայագոր-ծութե ածային խորհրդոյ քոյ : Զի տր և փառա-ւոր է ամենապատիւ մեծ վայելչութե փառացդ հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ · այժմ և՛ :

Եւ փոխեսցէ՝ ասելով · սաղմոս՝ ղը ·

Տր Թագա : Հաստատ :
Մեծարեան : ՚Ի ձայնէ :
Սքանչելի : Տան քում :

 Եւ

Եւ խաչակնքեսցէ երիցս ասելով.

Հոգին որ եկեսցէ ՚ի քեզ՝ և զօրութիւն բարձրելոյն հովանի լիցի ՚ի վերայ քո ։

Եւ արկանէ զխունկն ասելով.

Խունկ մատուցանեմ առաջի քո քս բուրումն հոգեւորական ։ Ընկալ ՚ի մեր, յերկնային և յիմանալի քո մատուցարանդ ՚ի հոտ անուշից ։ Առաքեա առ մեզ փոխարէն զշնորհս և զպարգեւս հոգւոյդ սրբոյ. և քեզ մատուցանեմք զփառս ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և՛ ։

Եւ ապա խնկելով ՚ի մէջ եկեղեցւոյն իջանէ համդերձ սարկաւագօքն, և եկեալ ՚ի վերայ երիցս երկրպագեսցէ զսեղանն. Եւ նախասարկաւագն ՚ի մէջ եկեղեցւոյ կալով ձայնեսցէ.

Օրհնեա տէր ։

Եւ Քահանայն ՚ի ձայն ասասցէ.

Օրհնեալ թագաւորութիւնն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և՛ ։

Եւ սկսանին դպիրքն ժամամուտ բանս պատշաճի աւուրն. Եւ յաւարտին ձայնեսցէ նախասարկաւագն.

Եւ ևս խաղաղութեան զտր աղա՛ ։

Օրհնեա տէր ։

Եւ Քահանայն ասասցէ.

Օրհնութիւն և փառք Հօր՛ ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Դպիրքն. Եւ ընդ հոգւոյդ քում ։

Սարկաւագն. Աստուծոյ երկրպագեսցուք ։

Դպիրքն. Առաջի քո տէր ։

Եւ Քահանայն ասասցէ ՚ի ձայն.

Տէր մեր՝ որոյ կարողութիւնդ անքննելի է. և փառքդ անհասանելի ։ Որոյ ողորմութիւնդ անչափ է. և գթութիւնդ անբաւ ։ Դու ըստ առատ մարդասիրութեանդ քում, նայեաց ՚ի ժողովուրդս քո՝ և ՚ի տաճարս այս սուրբ ։ Եւ արա ընդ մեզ, և ընդ աղօթակիցս մեր առատապէս զողորմութիւնս քո և զգթութիւնս ։ Զի քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս ։

Եւ սկսանին աստ դպիրքն սաղմոս և շարական ըստ պատշաճին ,
Եւ մինչ նոքա երգեն , Քահանայն ասասցէ զաղօթս 'ի ծածուկ :

Տէր Աստուած մեր՝ կեցո՛ զժողովուրդս քո . և օրհնեա՛ զժառանգութիւն քո . զլրումն եկեղեցւոյ քո պահեա՛ . սրբեա՛ զնոսա որք ողջունեցին սիրով զվայելչութիւն տան քոյ : Դու զմեզ փառաւորեա՛ աստուածային զօրութեամբ քով . և մի՛ թողուր զյուսացեալս 'ի քեզ :

Զի քո է կարողութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Որ հասարակաց զայս և միաձայն մեզ ամենեցուն՝ ուսուցեր աղօթել . և զերկուց և զերից միաբանելոց յանուն քո զխնդրուածս պարգևել խոստացար : Դու և այժմ զծառայից քոց զխնդրուածս առ 'ի յօգուտն կատարեա՛ :

Շնորհելով մեզ յայսմ յաւիտենիս զգիտութիւն քում ճշմարտութեան : Եւ 'ի հանդերձեալն զկեանսն յաւիտենականս պարգևելով : Զի բարերար և մարդասէր ես Աստուած . և քեզ վայելէ փառք յաւիտեանս :

Եւ 'ի փառք տալն դպրաց , երկրպագցեն առաջի բեմին ամենեքեան ,
Եւ քահանայն երկրպագելով սեղանոյն ասասցէ զաղօթս 'ի ծածուկ .

Տէր Աստուած մեր՝ որ կարգեցեր յերկինս զդասս և զզինուորութիւնս հրեշտակաց և հրեշտակապետաց 'ի սպասաւորութիւն փառաց քոց : Արա՛ այժմ ընդ մուտս մեր մտանել և սրբոց հրեշտակաց . և լինել պաշտօնակից մեզ՝ և փառաբանակից քում բարերարութեանդ :

'Ի Ձայն :

Զի քո՛ է կարողութիւն , և զօրութիւն , և փառք յաւիտեանս :

Ամէն :

Եւ համբուրեսցեն զսեղանն ։ և Սարկաւագունքն գոչեսցեն ։

Պռօսխումէ ։

Եւ Սարկաւագաց մի ոմն բարձրացուցանէ զաւետարանն սբ ։

Եւ Դպիրքն ըստ խորհրդոյ աւուրն երգեն զերեքսրբեանն ։

Սբ ած, սբ և հզօր, սբ և անմահ՝ որ խաչեցար ։ և այլն ։

Եւ Քահանայն զայս աղօթս ասասցէ ի ծածուկ ։

Սբ ած՝ որ ի սբս հանգուցեալ ես, և երեքսրբեան ձայնիւ սերովբէք գովեն զքեզ՝ և քերովբէք փառաբանեն ։ և ամ երկնային զօրութիւք՝ քեզ երկրպագանեն ։ Որ ի չգոյէ ի գոյ ածեր զամ արարածս ։ որ արարեր զմարդն ըստ պատկերի քում և նմանութեան ։ և ամ շնորհիւ քով զարդարեցեր ։ և ուսուցեր խնդրել զիմաստութիւն և զգօնութիւն ։ Եւ ոչ անտես արարեր զմեղուցեալսն, այլ եդեր ժամ ի վերայ նոր ապաշխարութեան փրկութեան ։ Որ արժանի արարեր զմեզ զխոնարհ ծառայս և զանարժան ծառայս քո ի ժամուս յայսմիկ, կալ առաջի փառաց սրբութեան սեղանոյ քոյ ։ Եւ զօրինաւոր երկրպագութիւն և զփառաբանութիւն մատուցանել քեզ ։ Դու տր՝ ընկալ ի բերանոյ մեղաւորացս զերեքսրբեան օրհնութիւն ։ և այցելեա զմեզ քոյին քաղցրութեամբ ։ Թող մեզ զամ յանցանս մեր զկամաւոր և զակամայ ։ Սրբեա զհոգիս զմիտս՝ և զմարմինս մեր ։ և շնորհեա ի սրբութեան պաշտել զքեզ զամ աւուրս կենաց մերոց ։ Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ ածածնին և ամ սրբոց քոց՝ որք յաւիտենից քեզ բարեհաճեցան ։ Զի սբ ես տր

ած

ած մեր. և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յա՛՛:

Եւ ՚ի կատարել երկրպագութեանցն և աղօթիցն՝ Սարկաւագն քարոզէ.

Եւ ես խաղաղութե՟ զտր աղա՛՛:

Վ՟ս խաղաղութե՟ ամ աշխարհի՛՛:

Եւ Քահանայն՝ բազկատարած ասասցէ զաղօթս ՚ի ծածուկ.

Տէր ած մեր՝ որ ամենակատարած զաղաչանս ծառայից քոց վերընկալցես, և ողորմեսցիս ըստ մեծի ողորմութեան քում: Օգնութիւն քո առաքեա ՚ի վր մեր և ամ ժողովրդեանս՝ որք ակն ունին առ ՚ի քէն առատ ողորմութեանդ:

Սարկաւագն. ձայնեսցէ.

Օրհնեա տէր:

Եւ Քահանայն ասասցէ ՚ի Ձայն.

Զի ողորմած և մարդասէր ես ած գոլով. և քեզ վայելէ փառք, իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և՛՛:

Զետ այսորիկ երկրպագէ սեղանոյն Քահանայն, և ելեալ բազմի յաստիճանն. և սկսանին Դպիրքն սաղմոս ըստ խորհրդոյ աւուրն.

Եւ ընթերցցին գիրս մարգարէականս և զառաքելականս.

Եւ զկնի ալէլուիայ, ըստ ցուցանելոյ ընթերցուածոյն. և յաւարտմանն, Սարկաւագն ձայնեսցէ.

Օրթի:

Քահանայն դարձցի և խաչակնքեսցէ ՚ի վերայ ժողովրդեանն՝ ասելով.

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Դպիրքն.

Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սարկաւագն.

Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Սարկաւագն.

Սբյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի:

Դպիրքն.

Փառք քեզ տր ած մեր:

Սարկաւագն.

Պռօսխումէ:

Դպիրքն.

Ասէ Ած:

Եւ Սարկաւագն ընթերցցի զԱւետարանն տր. Եւ յաւարտմանն ասասցեն Դպիրքն.

Փառք քեզ տր ած մեր:

Եւ ապա ասեն զնիկիականն դաւանութիւն ՚ի լման.

ժէ ա

3012
A908
17
ՀՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ... ՖՈՒՆԴԱՄԵՆՏԱԼ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԱՒԱՏԱՄՔ ի մի ած հայր ա-մենակալ, յարարիչն երկնի և երկրի, երևե-լեաց և աներևութից:

Եւ ի մի տր յս քս յոր-դին այ, ծնեալն յայ հօրէ միածին. այսինքն յէութէ հօր:

Ած յայ՝ լոյս ի լուսոյ՝ ած ճշմարիտ՝ յայ ճշմարտէ, ծնունդ՝ և ոչ արարած:

Նոյն ինքն ի բնութէ հօր, որով ամ ինչ եղև յերկինս և ի վր երկրի, երևելիք և աներևոյթք:

Որ յաղագս մեր մարդկան և վասն մերոյ փրկութե՝ ի-ջեալ յերկնից, մարմնա-ցաւ՝ մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս ի մարիա-մայ սբյ կուսէն հոգւովն սրբով:

Որով էառ մարմին հոգի և միտ. և զամ որ ինչ է ի մարդ, ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք:

Չարչարեալ, խաչեալ, թա-ղեալ, յերրորդ աւուր յա-րուցեալ. ելեալ ի յեր-կինս նովին մարմնովն նըս-տաւ ընդ աջմէ հօր:

Գալոց է նովին մարմնովն և փառօք հօր, ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս:

Որոյ թագաւորութեն ոչ գոյ վախճան:

Հաւատամք և ի սբ հո-գին, յանեղն և ի կատա-րեալն:

Որ խօսեցաւ յօրէնս և ի մարգարէս և յաւետրնս:

Որ էջն ի յորդանան, քա-րոզեաց զառաքեալսն, և բնակեցաւ ի սրբսն:

Հաւատամք և ի մի միայն ընդհանրական և առաքե-լական եկեղեցի:

Ի մի մկրտութի, յապաշ-

խարութն, ՚ի քաւութն, և ՚ի թողութն մեղաց:

՚Ի յարութիւն մեռելոց:

՚Ի դատաստանն յաւիտենից՝ հոգւոց և մարմնոց:

Յարքայութիւն երկնից, և ՚ի կեանսն յաւիտենականս:

Իսկ որք ասենն՝ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր Որդին. կամ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր սբ Հոգին: կամ թէ յոչնչէ եղեն, կամ յայլմէ էութէ ասեն լինել զՈրդին Այ. և կամ զսբ Հոգին. և թէ փոփոխելիք են՝ կամ այլայլելիք, զայնպիսիսն նզովէ կաթուղիկէ և առաքելական սբ Եկեղեցի:

Լուսաւորչին ասացեալ:

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս, երկրպագանելով սբյ Երրորդութեանն և միոյ Աստուածութեանն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սբյ. այժմ և՛:

Սարկաւագն քարոզէ ՚ի ձայն.

Եւ ևս խաղաղութն զՏր աղա՛:

Դպիրքն. Տէր ողորմեա:

Սարկաւագն. Եւ ևս հաւատով ա՛:

Մինչ նորա երգեն, Քահանայն ասասցէ զաղօթս ՚ի ծածուկ.

Տէր մեր և փրկիչ յս քս, որ մեծ ես ողորմութբ, և առատ պարգևօք բարերարութն քո: Որ դու քոյին կամաւ ՚ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր չարչարանաց խաչի և մահու, յաղագս մեղաց մերոց: Եւ պարգևեցեր առատապէս զպարգևս հոգւոյդ սբյ երանելի առաքելոցն: Հաղորդս արա և զմեզ Տր, աղաչեմք զքեզ՝ Աստուածային պարգևացդ. թողութն մեղաց և ընդունելութն հոգւոյդ սբյ:

՚Ի Ձայն.

Որպէս զի արժանաւորք եղեալ ցուք գոհութբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և սբ Հոգւոյդ. այժմ և՛:

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս փրկիչ մեր՝ որ ի վեր է քան զամենայն միտս եւ զբանս :

Զօրացո զմեզ եւ աներկիւղ պահեա յամենայն չարէ · հաստատեա զմեզ ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո, որ հոգւով եւ ճշմարտութեամբ քեզ երկրպագանեն · վասն զի ամենասուրբ Երրորդութեանդ վայելէ փառք, իշխանութիւն'' :

Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս

Ամէն :

Սարկաւագն ·

Օրհնեա՛ տէր :

Քահանայն խաչակնքէ ՚ի վերայ ժողովրդեանն ասելով ՚ի Ձայն ·

Տէր ամ՟ օրհնեսցէ զա՟'' :

Յետ պատարագին եթէ եպիսկոպոս իցէ ՚ի բաց հանցէ զեմիփորոնն ·

Սարկաւագն ·

Սաղմոս ասասցէք Տեառն Աստուծոյ մերոյ'' :

Դպիրքն ասեն զսրբասացութիւն ըստ խորհրդոյ աւուրն ·

Սարկաւագն ·

Ս՟ն ոք յերախայից :

Դպիրքն :

Ս՟ մարմին տէրունական :

Ի

Եւ գան խնկարկելով ՚ի սուրբ խորհուրդն :

Սարկաւագն ·

Յարեւու եհար զխորան :

Դպիրքն ·

Եւ ցնծայ նա ով հովիւ :

Եւ ապա եղանակեսցեն ·

Որք զքերօբէսն :

Ապա Սարկաւագացն վերաբերեսցեն սրբ֊բաղոն հացն եւ անմահութեան բաժակն ՚ի սուրբ սեղանն · Եւ մինչ նոքա երգեն Քահանայն խոնարհեսցի առաջի սուրբ սեղանոյն եւ խորհրդաբար աղօթեսցէ ՚ի ծածուկ ·

Ոչ ոք արժանի է յըմբռնելոցս մարմնաւոր ախտիւք եւ ցանկութեամբ մատչել ՚ի սեղան քո · կամ մատուցանել արքունական փառացդ քոց : Քանզի պաշտել զքեզ մեծ եւ ահաւոր երկնաւոր զօրութեանցդ իսկ է : Սակայն վասն անչափ բարերարութեան քո՝ անպատմելի բանդ հայր, եւ զեր մարդ՝ եւ քահանայապետ մեր եղեւեցար : Եւ իբր տէր ամենեցուն՝ սպասաւորութեան եւ անարեան

զեն

զընծման , զքահանայութիւն

աւանդեցեր մեզ :

Վն զի դու ես տէր ած
մեր , որ տիրես երկնաւո-
րաց և երկրաւորաց : Որ ի
վր քերովբէական աթոռոյ
բազմիս . սերովբէից տէր ,
և Թագաւոր Իլի : Որ մի-
այն սբ ես՝ և ի սբս հան-
գուցեալ : Աղաչեմ զքեզ
միայն բարերար և հեշ-
տալսելի , նայեա՛ յիս ի մե-
ղուցեալ և յանպիտան ծա-
ռայս քո : Եւ սրբեա՛ զիմ
հոգի և զմիտս իմ յամե-
նայն պղծութենէ չարին : Եւ բա-
ւականացո՛ զիս զօրութբ սբ
Հոգւոյդ՝ որ զգեցեալ եմ
զքահանայականս շնորհ ,
կալ առաջի սբյ սեղանոյս՝ և
քահանայագործել զքո ա-
նարատ մարմինդ և զպատ-
ուական արիւնդ : Քեզ
խոնարհեցուցեալ զպարա-
նոցս իմ մաղթեմ . մի դար-

ձուցաներ զերեսս քո յի-
նէն . և մի մերժեր զիս ի
ծառայից քոց : Այլ ար-
ժանի արա մատուցանել
քեզ զընծայս զայս յինէն
ի մեղաւորէ և յանար-
ժան ծառայէս քումմէ :
Վն զի դու ես՝ որ մատու-
ցանես՝ և մատչիս՝ և ընդու-
նիս , և տաս քս ած մեր :
Եւ քեզ փառս մատուցա-
նեմք հանդերձ անսկզբն
քո Հարբդ և ամենասուրբ
և բարերար Հոգւովդ .
այժմ և միշտ և յաւիտ'' :

Եւ ընծայքն վերաբերին ՚ի սեղանն .

Եւ Քահանայն խնկեսցէ և լուասցէ
զմատունսն ասելով .

Լուացից սրբութբ զձեռս'' :

Սարկաւագն .

Եւ ես խաղաղութն ընդ աղա'' :

Եւ ես հաւատով և սրբութբ :

Մինչ նոքա փարոզեն . Քահանայն
բազկատարած աղօթեսցէ ՚ի ծածուկ .

ՏՐ ԱԾ. ԶՕ-
րութեց, և արա-
րիչ ամենեցուն :
Որ յանգոյութէ զբնաւս
ի գոյացութի ածեալ
գոյացուցեր : Որ և ըզ
մերս հողեղէն բնութիս
պատուեալ մարդասիրա-
պէս : Այսպիսի ահաւոր,
և անպատում խորհրդոյ
կարգեցեր սպասաւորս :
Դու տր՝ որում պատա-
րագեմք զպատարագս,
ընկալ առ ի մէնջ զառա-
ջադրութիս զայս, և ա-
ռաքեա զսա ի խորհր-
դականութի մարմնոյ և ա-
րեան միածնի քոյ . դեղ
թողութե մեղաց պարգե-
ւեա ճաշակողացս զհացս
զայս և զբաժակս :

Ի Ձայն .

Շնորհօք և մարդասի-
րութե տն մերոյ և փրկ-
չին յի քի . ընդ որում
քեզ հօր՝ միանգամայն և
հոգւոյդ սբյ վայելէ
փառք իշխա'' :

Խաղաղութի ամենեցուն :

Դպ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Սրկ. Այ երկրպագեսցուք :

Դպ. Առաջի քո տէր :

Սրկ. Ողջոյն տուք միմեանց ի'' :

Դպ. Քս ի մէջ մեր յայտնե'' :

Եւ համբուրին զսեղանն և զմիմեանս .
և Սարկաւագն ձայնեսցէ :

Ահիւ կացցուք երկիւղիւ կաց'' :

Դպ. Առ քեզ ած :

Սրկ. Պատարագ քս մատչի ա'' :

Դպ. Ողորմութիւն և խաղա'' :

Քահանայն դարձցի և խաչակնքեսցէ
և ասասցէ ի Ձայն :

Շնորհք, սէր՝ և ածային
սրբարար զօրութի հօր և
որդւոյ և հոգւոյն սբյ :
Եղիցի ընդ ձեզ ընդ ա-
մենեսեան :

Դպ

Դպ. Ամէն և ընդ հոգւոյդ քում:

Սրկ. Զդրունս զդրունս ամե՛:

Դպ. Ունիմք առ քեզ տ՛ր ամե՛:

Սրկ. Եւ գոհացարուք:

Դպ. Արժան և իրաւ:

Մինչ նոքա երգեն Քահանայն ձեռնամած աղօթեսցէ ՚ի ծածուկ.

Արժան է ստուգապէս և իրաւ՝ ամենայորդոր փութով միշտ երկիրպագանելով փառաւորել զքեզ Հայր ամենակալ: Որ քոյին անզննելի և արարչակից բանիւդ զանիծիցն բարձեր զկրճիւն: Որ ժողովուրդ իւրեան առեալ զեկեղեցի՝ սեպհականեաց զհաւատացեալս ՚ի քեզ: Եւ զմնելի բնութեամբ ըստ ՚ի կուսէն տնտեսութեամբ՝ հաճեցաւ բնակիլ ՚ի մեզ: Եւ նորագործ աստուածապէս ճարտարապետեալ՝ զերկիրս երկինս արար:

Աստն զի որում ոչն հանդուրժէին առաջի կալ զուարթնոց ջոկք՝ զարհուրեալք ՚ի փայլակնացայտ և յանմատոյց լուսոյ Աստուածութեանդ: Եղեալ այդպիսիդ մարդ՝ յաղագս մերոյ փրկութեան, շնորհեաց մեզ ընդ երկնայինսն պարել զհոգեղէն պարս:

՚Ի Զատ.

Եւ ընդ սերովբէսն, և ընդ քերովբէսն միաձայն սրբասացութեամբ յօրինել նուագս. և համարձակապէս գոչելով աղաղակել ընդ նոսին և ասել:

Դպիրքն.

Սբ ՚սբ ՚սբ տէր զօրութեանց՝ լի են երկինք և երկիր փառօք քո. օրհնութիւն ՚ի բարձունս:

23

Մինչ նոքա երգեն, Քահանայն բազ-
կատարած ասասցէ ի ծածուկ.

Սուրբ՝ սուրբ ես ճշմարտա-
պէս և ամենասուրբ. և ո՞վ
ոք պանծասցի բովանդա-
կել բանիւք զքո ի մեզ
զանբաւ բարեգործութեանց
զեղմունս: Որ և անդէն
իսկ ի նախնումն զան-
կեալն ընդ մեղօք՝ զանա-
զան եղանակօք խնամեալ
սփոփեցեր: Մարգարէ-
իւք, օրինացն տուչութեամբ,
քահանայութեամբ, և
ստուերական երնջոցն
մատուցմամբ:
Իսկ ի վախճան աւուրցս
այսոցիկ՝ զբովանդակ իսկ
զպարտեաց մերոց խզեալ
զդատակնիք: Ետուր մեզ
զորդին քո միածին, պար-
տապան և պարտս, զենու-
մն և օծեալ, գառն և
երկնաւոր հաց, քահա-
նայապետ և պատարագ:

Վասն զի ինքն է բաշ-
խօղ. և նոյն ինքն բաշխի
ի միջի մերում միշտ ան-
ծախապէս:
Վասն զի եղեալ հաւա-
ստեաւ և առանց ցնորից
մարդ. և անշփոթ միաւո-
րութեամբ մարմնացեալ յԱստուածա-
ծնէն և ի սուրբ կուսէն Մա-
րիամայ:
Ճանապարհորդեաց ընդ
ամենայն կիրս մարդկային կեն-
ցաղոյս առանց մեղաց:
Եկն յաշխարհակեցոյց՝ և
յաւիտենին փրկութեան մերոյ՝
եկեալ կամաւ ի խաչ:
Առեալ զհացն ի սուրբ,
յաստուածային՝ յանմահ՝ յանա-
րատ՝ և յարարչագործ՝ ի
ձեռս իւր. օրհնեաց՝ գո-
հացաւ՝ եբեկ՝ և ետ իւ-
րոց ընտրեալ, սուրբ և
բազմեալ աշակերտացն
ասելով:

Ի Ձայն ․

Առէ՛ք Կերէ՛ք Ա՛յս է ՄԱՐՄԻՆ ԻՄ որ վասն ձեր և բազմաց բաշխի ՚ի քաւութի՛ւն և ՚ի թողութի՛ւն մեղաց ։

Ի ծածուկ ։

Նոյնպէս և զբաժակն առեալ ․ Օրհնեաց՝ գոհացաւ՝ էարբ՝ և ետ իւրոց ընտրեալ, սբ և բազմեալ աշակերտացն ասելով ։

Ի Ձայն ․

Արբէք ՚ի սմանէ Ամենեքեան ․ Ա՛յս է ԱՐԻՒՆ ԻՄ նորոյ ուխտի, որ յաղագս ձեր և բազմաց հեղանի ՚ի քաւութի՛ւն և ՚ի թողութի՛ւն մեղաց ։

Ի ծածուկ ․

Եւ զայն միշտ իւր յիշատակ առնել պատուիրան աւանդեաց մեզ բարերար որդիդ քո միածին ։ Եւ իջեալ ՚ի ստորին վայրս մահու մարմնովն՝ զոր ՚ի մերմէս ընկալաւ յաղագակցութէ ։ Եւ զնիգս դժոխոցն աղարտեալ հզօրեղապէս ։ Զքեզ միայն ծանոյց մեզ ճշմարիտ ած՝ զած կենդանեաց և մեռելոց ։

Եւ առնու զընծայսն ՚ի ձեռն և ասացէ ՚ի ծածուկ ։

Եւ արդ մեք տէր՝ ըստ այսմ հրամանատրութե յառաջ բերեալ զայս խորհուրդ փրկական մարմնոյ և արեան միածնի քո ։ Յիշեմք զդորա՝ որ վն մեր զփրկագործ չարչարանսն ։ Զկենդանատու խաչելութեն ։ Զերեքօրեայ թաղմանն ։ Զերանելի յարութեն ։ Զաստուածային համբարձումն ։ Զնստելն ընդ աջմէ քո հայր ։ Զահաւոր և զփառաւորն զմիւսանգամ գալուստն խոստովանիմք և օրհնեմք ։

Եւ զընծայումն սակաւ ինչ բարբառացուցեալ մատուցէ առ հայր։
Եւ դիցէ ՚ի վերայ սրբոյ սեղանոյն ասելով ՚ի Ձայն.

Եւ զքոյս՝ ՚ի քոյոց՝ քեզ մատուցանեմք ըստ ամենայնի և յաղագս ամենեցուն։

Դպ. Յամենայնի օրհնեալ ես տէր։

Մինչ նոքա երգեն՝ Քահանայն բազկատարած ասասցէ ՚ի ծածուկ.

Զքեզ արդարև Տէր Աստուած մեր գովեմք. և զքեզ գոհանամք հանապազ։ Որ զանց արարեր զմերով անարժանութեամբս. այսպիսի ահաւոր և անպատում խորհրդոյ կարգեցեր սպասաւորս։ Ոչ յաղագս մերոյ ինչ բարեգործութեանց, յորոց յոյժ թափուր եմք, և միշտ ունայն գտանիմք հանապազ։ Այլ ՚ի քո բազմագեղ ներողութենէդ ցանգ ապաւինեալ՝ համարձակիմք մերձենալ ՚ի սպասաւորութիւն մարմնոյ և արեան միածնի քո Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի. որում վայել է։

՚ի Ձայն.

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Դպ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում։

Սրկ. Աստուծոյ երկիրպագեսցուք։

Դպ. Առաջի քո տէր։

Մինչ նոքա երգեն՝ Քահանայն խոնարհեալ երկիրպագեսցէ սեղանոյն և ասասցէ.

Երկիրպագանեմք և աղաչեմք՝ և խնդրեմք ՚ի քէն բարերար Աստուած։ Առաքեա ՚ի մեզ, և յառաջի եղեալ ընծայս յայս՝ զմշտնջենաւորակից քո և զէակից Սուրբ Հոգիդ։

Դպ. Որդի Աստուծոյ որ պատարագիս։

Եւ կացեալ Սարկաւագն առ ընթեր քահանային երկիւղիւ և դողութեամբ մեծաւ։ Եւ ասասցէ ՚ի ձայն.

Օրհնեա տէր։

Եւ Քահանայն խաչակնքեսցէ զընծայսն ասելով ՚ի ծածուկ.

ՈՐՈՎ ԶՀԱՑՍ օրհնեալ մարմին ճշմարտապէս արասցես Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի։ Որով զհացս օրհնեալ մարմին ճշմարտապէս ա-

արասցես տն մերոյ և փրկ-
չին յի քի :

Որով զհացս օրհնեալ մարմին ճշմարտապէս ա-
րասցես տն մերոյ և փրկ-
չին յի քի :

Եւ զբաժակս օրհնեալ արեան ստուգապէս ա-
րասցես տն մերոյ և փրկ-
չին յի քի :

Եւ զբաժակս օրհնեալ արեան ստուգապէս ա-
րասցես տն մերոյ և փրկ-
չին յի քի :

Եւ զբաժակս օրհնեալ արեան ստուգապէս ա-
րասցես տն մերոյ և փրկ-
չին յի քի :

Որով զհացս և զգինիս օրհնեալ մարմին և արեան ճշմարտապէս արասցես տն մերոյ և փրկչին յի քի, փոխարկելով հոգւովդ քով սրբով :

Երիցս կրկնեսցէ .

37

Ապա ասացէ ՚ի Ձայն :

Ոպ զի եղիցի սա ամցուն մեզ մերձեցելոցս յան-դատապարտութի, ՚ի քա-ւութի և ՚ի թողութի մեղաց :

Եւ Քահանայն պատուհեան ոչ բարձ-րագոյն քան զընծայսն զձեռսն իւր տա-րածել, այլ խոնարհագոյն : Եւ զայսն ՚ի նոյն յառաջեալ աղօթեսցէ ՚ի ծածուկ.

Սովաւ շնորհեա զսէր, ըզ-հաստատութի, և զցանկալի ըզ-խաղաղութի ամ աշխարհի : Սբյ եկեղեցւոյ, և ամ ուղ-ղափառ Եպիսկոպոսաց, Քահանայից, Սարկաւա-գաց, Թագաւորաց, Աշ-խարհի, Իշխանաց, Ժողո-վրդոց, Ճանապարհորդե-լոց, Նաւելոց, Կապելոց, Վտանգելոց, Աշխատե-լոց, Եւ որք ՚ի պատերազ-մունս բարբարոսաց : Սո-վաւ և օդոց շնորհեա ըզ-բարեխառնութի, և անդոց զպտղաբերութի, Եւ ախ-տացելոց ՚ի պէսպէս ցաւս՝

փութայէս զառողջութի՛ :
Սուրեա՛ հանդերձ զամենե-
սեան յառաջադրոյն ի քո
զխնդրեցեալսն :
Զնախահարս ·
Զ՝հայրապետս ·
Զ՝մարգարէս ·
Զ՝առաքեալս ·
Զ՝վկայեալս ·
Զ՝եպիսկոպոսունս ·
Զ՝երիցունս ·
Զ՝սարկաւագունս ·
Եւ զընծա՛ ուխտ եկեղե-
ցւոյ քոյ սբյ , Եւ զամե-
նեսեան որք յաշխարհական
կարգէ զարս և զկանայս
հաւատով վախճանեալս :

'ի Ձայն ·

Ընդ որս և մեզ այց ա-
րասցես՝ բարերար ած ,
աղաչեմք :

Դպիրքն · Յիշեա՛ տր և ողորմեա՛ :

Քահանայն ·

Զածնին սրբոյ կուսին
Մարիամու · և Յովհան-
նու Մկրտչին · Ստեփաննո-
սի Նախավկային · և ամ
Սբց՝ եղիցի յիշատակ ի սբ
պատարագս , աղաչեմք :

Դպիրքն ·

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ :

Սարկաւագն յաջակողմն սեղանոյն՝
ձեռնամած ասասցէ ·

Առաքելոց սրբոց՝ մարգարէից :

Եւ մինչ նոքա երգեն զքարոզն՝ Քա-
հանայն ասասցէ զաղօթս , զի ՚ի միա-
սին աւարտեսցեն ·

Յիշեա՛ տր և ողորմեա՛ ,
և օրհնեա՛ զսբ կաթու-
ղիկէ և զառաքելական
եկեղեցի քո , զոր փրկե-
ցեր պատուական արեամբ
միածնի քոյ , և ազատեցեր
խաչիւն սբ ով : Շնորհեա՛
սմա զանշարժ զխաղաղութի՛ :
Յիշեա՛ տր և ողորմեա՛ ,
և օրհնեա՛ զամ ուղղա-
փառ եպիսկոպոսունս՝ որք
ուղիղ վարդապետութե՛ հա-
մառօտեն ՚ի մեզ զբանն
ճշմարտութե՛ :

28

Դ Ձայն ․

Եւս առաւել զեպիսկո_
պոսապետն մեր , և զպատ_
ուական հայրապետն ամ̃
հայոց զտէր (այս անուն) շնոր_
հեսցես մեզ ընդ երկայն
աւուրս ուղիղ վարդա_
պետութբ ։

Եւ դարձեալ Սարկաւագն ձայն ՚ի տե_
ղի իւր ․ և քարոզեսցէ բարձր ․

Գոհութիւն և փառաբանութիւն մեզ ։

Մինչ նոքա քարոզեն , Քահանայն
ասասցէ զաղօթս ՚ի ծածուկ ․

Յիշեա տէր և ողորմեա ,
և օրհնեա զքո առաջի
կացեալ ժողովուրդս՝ և ըզ
պատարագողս մատուցողս ։
Եւ պարգևեա սոցա ըզ
պիտոյսն և զօգտակարսն ։
Յիշեա տէր և ողորմեա ,
և օրհնեա զուխտաւորս և
զպտղաբերողս եկեղեցւոյ
քում սրբոյ ․ և որք յիշեն
զաղքատս ողորմածութբ ։
Եւ հատո ցնոսա նոյ
ըստ ընդարձակ առատութե
քում , հարիւրապատիկ
աստ և ՚ի հանդերձելումն ։
Յիշեա տէր և ողորմեա ,
և զթեա ՚ի հոգիս հանգու_
ցելոցն ։ Հանգո՛ զնոսա և
լուսաւորեա ․ և դասեա_
ց ընդ սուրբս քո յար_
քայութեան երկնից ․ և ար_
ժանիս արա ողորմութե
քում ։
Յիշեա տէր և զհոգի ծա_
ռայի քո ․ (այս անուն) ․ և
ողորմեա նմա ըստ մեծի
ողորմութե քում , և հան_
գո՛ այցելութբ ՚ի լոյս երե_
սաց քոց ։
Եւ թէ կենդանի է՝
Փրկեա զնա յամ որոգայ_
թից հոգւոյ և մարմնոյ ։
Յիշեա տէր և զայնոսիկ ,
որք յանձնեցին մեզ յիշա_
տակել յաղօթս , զկենդա_
նիս և զհանգուցեալս ․ և
կառավարեա զկամս հայց_
մանց նոցա և զմերս , ընդ
իմ ուղ

ուղղորդն, և որ լի՛ն է
փրկութ̅:

Եւ վարձատրեա՛ զուրախա_
ցունս զանանց և զերանե_
լի բարութեամբ: Եւ զանձն
զխորհուրդս մեր տաճարա_
ցո՛ ընդունելութ̅ մարմնոյ
և արեան միածնի քո Տն
մերոյ և փրկչին յսի քսի.
ընդ որում քեզ հօր ամե_
նակալի հանդերձ կենդա_
նարար և ազատիչ սբ հո_
գւովդ. վայելէ փառք եւ՛՛:

Քահանայն դարձցի և խաչակնքեսցէ
և ասասցէ ՚ի Ձայն:

Եւ եղիցին ողորմութի մե_
ծին այ, և փրկչին մերոյ
յսի քսի, ընդ ձեզ ընդ
ամենեսեանդ:

Դպիրքն.

Ամէն և ընդ հոգւոյդ քում:

Սարկաւագն.

Ամէն և ես խաղաղութ̅ զՏր ա՛՛:
Ամենայն սրբովք զորս յիշատա_
կեցաք՝ եւ առաւելագոյնս զՏր ա՛՛:
Վ՝ ՚ի մատուցեալ սբ և ՚ածային
պատարագիս՛՛:

Մինչ սարկաւագն քարոզէ՝ Քահա_
նայն ասասցէ ՚ի ծածուկ:

Ած ճշմարտութ̅, և հայր
ողորմութ̅, գոհանամք զք
քէն: Որ ՚ի վեր քան զե_
րանելին նահապետացն, զմզ
մեր պարտաւորեալս առա_
ւել մեծարեցեր զբնութ̅ի:
Սն զի նոցա ած կոչեցար.
իսկ մեզ՝ հայր հաճեցար
անուանիլ գթալով: Եւ
այժմ տր աղաչեմք զքեզ,
զայսպիսի առ ՚ի քէն զնո_
րոգ և զպատուական ան_
ուանադրութ̅ս շնորհ:
Օրըստօրէ պայծառացու_
ցեալ ծաղկեցո ՚ի մէջ ե_
կեղեցւոյ քում սբյ:

՚Ի Ձայն.

Եւ տուր մեզ համարձա_
կաձայն բարբառով բա_
նալ զբերանս մեր՝ կարդալ
զքեզ երկնաւոր հայր,
երգել և ասել:

Եւ Դպիրքն բարձրաձայն եղանա-
կեսցեն .

Հայր մեր որ յերկինս ես՝ որ է՛՛:

Մինչ նոքա երգեն՝ Քահանայն աղօ-
թեսցէ ՚ի ծածուկ .

Տէր տերանց, Ած աստուա-
ծոց, թագաւոր յաւիտենա-
կան, արարիչ Ամ արարա-
ծոց, Հայր Տն մերոյ Յի Քի:
Մի տար զմեզ ՚ի փորձու-
թի, այլ փրկեա ՚ի չարէ,
և ապրեցո ՚ի փորձութէ:

Ի Ձայն.

Զի քո է արքայութի և
զօրութի և փառք յաւի-
տեանս ամէն:

Խաղաղութի ամենեցուն:

Դպիրքն.

Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սարկաւագն.

Այ երկրպագեսցուք:

Դպիրքն.

Առաջի քո Տր:

Սարկաւագն.

Օրհնեա Տր:

Քահանայն խոնարհեսցի և Ամ ժողո-
վուրդն չոքեսցի ՚ի ծունկս:
Եւ Քահանայն աղօթեսցէ
՚ի ծածուկ.

Որ աղբիւր ես կենաց,
և բղխումն ողորմութե հո-
գի՛ ոք: Ողորմեա ժողո-
վրդեանս, որք խոնարհեալ
երկրպագանեն Ածութե
քում: Պահեա զսոսա
ամբողջս, տպաւորեա յո-
գւոջ սոցա զձև մարմնոյ
ցուցակի: Զի ՚ի ժառան-
գութե և ՚ի վիճակ հան-
դերձելոց բարեաց:

Ի Ձայն.

Քրիստոսիւ Յիսուսիւ
տերամբ մերով. ընդ ո-
րում քեզ հոգւոյդ սբյ և
Հօր ամենակալի վայելէ
փառք իշխանութի և պա-
տիւ. այժմ և միշտ և՛՛:

Եւ Քահանայն առցէ զսուրբ հացն
՚ի ձեռն.

Եւ Սարկաւագն ձայնեսցէ բարձր.

Պռօսխումէ:

Եւ Քահանայն բարձրացուցանէ՝ ակներեւ ամենայն ժողովրդեանն.
Եւ ասասցէ ի ձայն.

Ի Սրբութիւն Սրբոց :

Դպիրքն բարձր ձայնիւ.

Միայն սբ, միայն տր, յս քս":

Քահանայն.

Օրհնեալ Հայր Սուրբ Ճշմարիտ :

Դպիրքն. Ամէն :

Քահանայն.

Օրհնեալ Որդին Սուրբ Ճշմարիտ :

Դպիրքն. Ամէն :

Քահանայն.

Օրհնեալ Հոգին Սուրբ Ճշմարիտ :

Դպիրքն. Ամէն :

Քահանայն.

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սբյ, այժմ եւ":

Դպիրքն. Ամէն :

Հայր Սուրբ. Որդին Սուրբ. Հոգին Սբ : Օրհնութիւն Հօր եւ Որդւոյ եւ Սբյ Հոգւոյն":

Եւ մինչ նոքա երգեն զայս, Քահանայն խոնարհեսցի եւ աղօթեսցէ ի ծածուկ.

Նայեա՛ց Տէր մեր յս քս յերկնից ի սրբութենէ քումմէ, եւ յաթոռոյ փառաց թագաւորութեան քոյ. եկ ի սրբել եւ ի կեցուցանել զմեզ : Որ ընդ Հօր նստիս՝ եւ աստ պատարագիս : Արժանի՛ արա տալ մեզ յանարատ մարմնոյ քումմէ, եւ ի պատուական արենէ. եւ ի ձեռն մեր ամ ժողովրդեանս :

Եւ զայս ասացեալ երկիրպագեսցէ եւ համբուրեսցէ զսեղանն.
Եւ առեալ զսուրբ Մարմինն ուղ՝ թացցէ յանապական Արիւնն, եւ ասասցէ.

Տէր Ած մեր՝ որ կոչեցեր զմեզ յանուն միածնի որդւոյ քոյ քրիստոնեայս. եւ շնորհեցեր մեզ մկրտութիւն հոգեւոր աւազանաւն ի թողութիւն մեղաց. եւ արժանի արարեր զմեզ հաղորդել

Սարկաւագն քարոզէ ·

Եւ ես խաղաղութեան զՏէր աղա՛՛:

Օրհնեսցուք զՀայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ արժանի արար զմեզ կալ ՚ի տեղւոջս փառաբանութեան, և երգել զերգս հոգևորս · ամէնա՛՛:

Քահանայն ·

Ի յարկի սրբութեան, և ՚ի տեղւոջս փառաբանութեան, հրեշտակաց բնակարանիս, և մարդկան քաւարանիս · առաջի Աստուածընկալ և պայծառացեալ սրբոյ նշանացս և սրբոյ տեղւոյս խոնարհեալ երկրպագանեմք, զսուրբ և զհրաշալի և զյաղթող զտէրութիւնդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք · և քեզ ընդ երկնային զօրսն մատուցանեմք զօրհնութիւն և զփառս ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ սրբոյ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ·

Ամէն:

Իսկ եթէ եպիսկոպոս լինիցի խորհրդածուն՝ ածցէ ՚ի վերայ լանջացն զպատուհական եմիփորոնն: Եւ մատուցեալ առ ընծայարան սեղանոյն: Եւ ՚ի ծունկս անկեալ յորդահոս արտասուօք լուռ և անմռունչ ասասցէ զաղօթս առ Տէր Հոգին տնօրինիչ գործոյն ·

Գրիգորի Նարեկացւոյն ·

ԱՄԵՆԱԿԱԼ, բարերար մարդասէր Աստուած բոլորից, յօրինող երևութից և աներևութից, փրկող և հաստատող, խնամող և խաղաղարար հօր հզօր Հոգի, հայցեմք բազկատարած մաղթանաց դողմամբ հեծութեան՝ յանդիման եղեալ քեզ ահաւորիդ:

Առաջիկ մեծաւ դողութեան սոսկալի երկիւղիւ մատուցանել նախ զբանականս զոյս պատարագ՝ քում անճառելի զօրութեանդ,

33

իբր աթոռակցի փառակ-
ցի և արարչակցի՝ հայրե-
նի անկապուտ պատուոյդ ,
և քննողի ծածկութն խո-
րոց խորհրդոց ամենակա-
տար կամաց հօրդ էմմա-
նուէլ՝ զքեզ առաքչի ,
փրկչի և կենդանատուի
և արարչի ածմ : Ի ձեռն
քո ծանուցաւ մեզ եր-
րեակ անձնաւորութն միա-
նական ածութեդ , յորոց
մի և դու ճանաչիս անհաս :
Քեւ , և ի ձեռն քո ա-
ռաջինքն նահապետական
տոհմին շառաւիղք՝ տեսա-
նողք անուանակոչեալք ,
զանցեալսն և զգալոցն ,
զեղեալսն և զոչ գոյացեա-
լսն , անստուերաբար բար-
բառով բանի վերապատ-
մեցին :
Հոգի սբ քարոզեալ ըզ-
քեզ մանկլեսի , որ ի գը-
նալն քո ի վերայ ջրոցն՝
ծ

անպարագիր զօրութն , ա-
հեղ շրջափակութբ տածո-
ղականաւ՝ թևապարփակ
պաշտպանողօրէն՝ զթաւ-
րեալ ի ծնունդս նորոգս՝
զաւազանին խորհուրդ
ծանուցեր :
Յոր կերպարան օրինա-
կութ՝ նախ քան զկառու-
ցանել զլոյծդ մածուած
ներքնում վարագուրիդ՝
յօրինեցեր կարօղ տիրա-
պէս զբովանդակ բնութն
ամենից բնաւից բոլորից
գոյից ածմ էից՝ յանէից :
Քեւ ստեղծանին ի նո-
րոգութն յարութն ածմ եղե-
քոյ առ ի քէն՝ յայնմ
ծառայանակի , որ է օր մե-
ջին այսմ կենցաղի , և օր
առաջին՝ երկրին կենդա-
նեաց : Քեզ հնազանդե-
ցաւ միութբ կամացն՝ ըդ
հօրն իւրում , ազգականցն
քո՝ էակիցն հօր՝ անդրա-
նիկն

նիկն որդի՛ մերովս կեր֊
պիւ . զքեզ անետարա֊
նեաց ճշմարիտ ա̃ծ՝ հա֊
ւասար և համագոյ հօր
իւր հզօրի . և զառ ՚ի
քեզ հայհոյուԹն անքանե֊
լի քաղցրեաց , և իբր
զա̃ծամարտիցն զքո հեղ֊
տելոցն՝ չարաբանական
բերանս կարկեաց , և
զխուլն շնորհեաց՝ արդարն
և անարատն՝ զարիւն ա̃մբ .
որ վս̃ մեղաց մերոց մատ֊
նեցար , և յարեար վասն
զմեզ արդարացուցանելոյ։
Նմա փառք ՚ի ձեռն քո ,
և քեզ բարեբանուԹի̃ ընդ
հօր ամենակալի , յաւի֊
տեանս յաւիտենից ։
Ամէն ։

Դաւանեալ կրկնեսցի ՚ի նոյն կարգ բա֊
նի , մինչև վերահայեցուԹիւն լուսոյ
հրաշափառ յայտնեսցի ազդեալ անե֊
տարանել վերստին զկրկին խաղաղուԹի̃ .

ԱՂԱՉԵՄՔ

և աղերսեմք ար֊
տասուալից հառաչմամբ
յամ անձնէ՝ զփառաւո֊
րեալ արարչուԹդ՝ անեղծ
և անստեղծ անժամանակ
հոգւոյդ գԹածի , որ բա֊
րեխօսդ ես վս̃ մեր յան֊
մռունչ հեծուԹի՝ առ ո֊
ղորմածդ հայր . որ զսուրբսն
պահես , և զմեղուցեալսն
մաքրես՝ և տաճարս կազ֊
մես կենդանի և կեցու֊
ցիչ կամաց բարձրելոյդ
հօր ։ Արդ՝ ազատեա՛ ըզ
մեզ յամ անմաքուր գոր֊
ծոց , որ ոչ է հաճոյ քում մի֊
բնակուԹե̃ . և մի՛ շիջցեն
առ ՚ի մէնջ՝ լուսոյդ շնոր֊
հաց փայլմունք ՚ի տեսակս
նոյս աչաց իմաստից . վս̃
ծա զի

զի զ.քեզ ուսոք միանալ
'ի մեզ 'ի ձեռն աղօթից ,
և ընտիր փառաց խնկելոյ:
Եւ քանզի մինչ յերրոր-
դումն պատարագի , և
միւսն ընդունի՝ հաճեալ
ընդ մեզ հաշտարար ա-
րեամբ անդրանկի Որդւոյ .
իսկ դու ընկալցի՛ս զմեր
պաղատանս , և յարդարե-
ցե՛ս զմեզ օթևանս պատ-
ուականս ամ պատրաս-
տուք 'ի վայելումն ճա-
շակման երկնաւոր գա-
ռինդ , առանց պատժոց
դատապարտութե ընդունել
զայս անմահացուցիչ մանա-
նայս կենաց նորոյ փրկութե:
Եւ հալեսցի 'ի հրոյս յայս-
մանէ զայթակղութիւն մեր ,
ամ մարդաբերին կենդա-
նախարոյկ կայծակամբն
'ի ձեռն ունելեացն մա-
տուցման . զի յամի քոյդ
քաղցրասցի գթութի , ամ

որդւովդ ամ հօր քաղցր-
րութի . որ զանառակ որ-
դին մերձեցոյց 'ի հայրե-
նի ժառանգութին , և ըզ
պոռնիկսն յառաջնեցոյց
յերկնային արքայութին՝
արդարոցն երանութե :
Այո , այո , և ես մի եմ
'ի նոցանէ . և զիս ընկալ
ընդ նոսին իբր մարդասի-
րութե կարօտեալ մեծի ,
շնորհօք քո ապրեալ , զա-
րեամբ քով սրբեցեալս :
Զի յայսմ ամի յամի ծա-
նիցի քո ամ ութին՝ ընդ հօր
փառաւորեալ համապատ-
ուաբար 'ի մի կամս , և 'ի
մի իշխանութե գովութե :
'Ի Ձայն .
Զի քո է գթութի , և
կարողութի , և մարդասի-
րութի , զօրութի և փառք
յաւիտեանս յաւիտենից .
Ամէն :

Ապա յարուցեալ գայ առ ընծայաբերան սեղանոյն : Եւ որ մատուցանէ նախա_ սարկաւագն զնշխարն :

Զոր առեալ քահանայն դնէ ՚ի մա_ ղըզմայն՝ ասելով :

Յիշատակ տն մերոյ յսի քսի :

Որ բազմեալ հանգչի յան_ արուեստ աթոռ . զմահ խաչի յանձն էառ վասն ազգի մարդկան . օրհնե_ ցէք՝ գովեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

Եւ առեալ զգինին՝ արկանէ խաչանիշ ՚ի սկիհն՝ ասելով .

Յաղագս յիշատակի փր_ կագործ տնօրէնութե տն այ և փրկչին մերոյ յի քի :

Որ ՚ի կողահոս արեան աղ_ բերէն նորոգեցան արա_ րածք և անմահացան . օրհ_ նեցէք՝ գովեցէք և բար_ ձըր արարէք զնա յա_ ւիտեան :

Եւ ասացէ զաղօթս ՚ի ծածուկ Յովհաննու Ոսկեբերանին .

Տէր ած մեր՝ որ զերկնա_ ւոր հացդ , զտէրն մեր յս քս զկերակուրդ ամ աշ_ խարհի առաքեցեր փրկիչ և կեցուցիչ և բարերար՝ ☞ օրհնել և սրբել զմեզ . նոյնին դու տէր՝ ☞ օրհնեա և այժմ զառաջադրութիս զայս : Ընկալ զսա յերկ_ նային քո սեղանդ :

Յիշեա տր բարերար և մարդասէր զմատուցօղս , և վն որոց մատուցանի :

Եւ զմեզ անդատապարտ պահեա ՚ի քահանայագոր_ ծութե ածային խորհրդոյ քո : Զի սբ և փառա_ ւոր է ամենապատիւ մեծ_ վայելչութի փառացդ հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ . այժմ և" :

Եւ փոխեսցէ՝ ասելով . սաղմոս՝ ղբ :

Տր թագա : Հաստա :
Համբարձան : ՚Ի ձայնէ :
Սքանչելի : Տան քում :

Եւ խաչակնքեսցէ երիցս ասելով.

Հոգին մեր եկեսցէ ՚ի քեզ, և զօրութի բարձրելոյն հո-վանի լիցի ՚ի վե քո։

Եւ արկանէ զխունկն ասելով.

Խունկ մատուցանեմ ա-ռաջի քո քս բուրումն հոգևորական։ Ընկալ ՚ի մջ, յերկնային և յիմանա-լի քո մատուցարանդ ՚ի հոտ անուշից։ Առաքեա առ մեզ փոխարէն զշնոր-հս և զպարգևս հոգւոյդ սբյ. և քեզ մատուցանեմք զփառս ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սբյ. այժմ և՚՚։

Եւ ապա խնկելով ՚ի մէջ եկեղեցւոյն իջանէ համբերձ սարկաւագօքն, և ելեալ ՚ի վեր երիցս երկրպագեսցէ զսեղանն. Եւ նախասարկաւագին ՚ի մէջ եկեղե-ցւոյ կալով ձայնեսցէ.

Օրհնեա տէր։

Եւ Քահանայն ՚ի ձայն ասասցէ.

Օրհնեալ թագաւո-րութին հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և՚՚։

Եւ սկսանին դպիրքն ժամամուտ ըստ պատշաճի աւուրն. Եւ յաւարտելն ձայնեսցէ նախասարկաւագն.

Եւ ևս խաղաղութե զտր աղչ՚՚։

Օրհնեա տէր։

Եւ Քահանայն ասասցէ.

Օրհնութի և փառք հօր՚՚։ Խաղաղութի ամենեցուն։

Դպիրքն. Եւ ընդ հոգւոյդ քում։

Սարկաւագն. Այ երկրպագեսցուք։

Դպիրքն. Առաջի քո տէր։

Եւ Քահանայն ասասցէ ՚ի ձայն.

Տէր ած մեր՝ որոյ կարո-ղութիդ անքննելի է. և փառքդ անհասանելի։ Որոյ ողորմութիդ անչափ է. և գթութիդ անբաւ։ Դու ըստ առատ մարդա-սիրութեդ քում, նայեաց ՚ի ժողովուրդս քո՝ և ՚ի տա-ճարս այս սբ։ Եւ արա ընդ մեզ, և ընդ աղօթա-կիցս մեր առատապէս զո-ղորմութի քո և զգթութի։ Զի քեզ վայելէ փառք իշխանութի և պատի. այժմ և միշտ և յաւիտ՚՚։

Եւ

Եւ սկսանին ասա դպիրքն սաղմոս և շարական ըստ պատշաճին ։
Եւ մինչ նոքա երգեն, Քահանայն ասասցէ զաղօթս ՚ի ծածուկ ։

Տէր ած մեր՝ կեցո զժողովուրդս քո. և օրհնեա զժառանգութիւնս քո. զլրումն եկեղեցւոյ քո պահեա. սրբեա զնոսա որք ողջունեցին սիրով զվայելչութիւն տան քոյ ։ Դու զմեզ փառաւորեա ածային զօրութեամբ քով. և մի թողուր զյուսացեալս ՚ի քեզ ։ Զի քո է կարողութիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Որ հասարակաց զայս և միաձայն մեզ ամենեցուն՝ ուսուցեր աղօթել. և զերկուց և զերից միաձայնելոց յանուն քո զխնդրուածս պարգևել խոստացար ։ Դու և այժմ զծառայից քոց զխնդրուածս առ ՚ի յօգուտն կատարեա ։ Շնորհելով մեզ յայսմ յաւիտենիս զգիտութիւն քոյ ճշմարտութեան ։ Եւ ՚ի հանդերձեալն զկեանսն յաւիտենականս պարգևելով ։ Զի բարերար և մարդասէր ես ած. և քեզ վայելէ փառք յաւ ։

Եւ ՚ի փառք տալն դպրաց, երկրպագեն առաջի բեմին ամենեքեան ։
Եւ քահանայն երկրպագելով սեղանոյն ասասցէ զաղօթս ՚ի ծածուկ ։

Տէր ած մեր՝ որ կարգեցեր յերկինս զդասս և զզինուորութիւնս հրեշտակաց և հրեշտակապետաց ՚ի սպասաւորութիւն փառաց քոց ։ Արա այժմ ընդ մուտս մեր մտանել և սրբոց հրեշտակաց. և լինել պաշտօնակից մեզ՝ և փառաբանակից քում բարերարութեանդ ։

՚Ի Ձայն ։

Զի քո է կարողութիւն, և զօրութիւն, և փառք յաւիտեանս ։ Ամէն ։

Ժե Եւ

39

Եւ համբուրեսցեն զսեղանն ։ և Սարկաւագունքն գոչեսցեն ։

Պռօսխումէ ։

Եւ Սարկաւագաց մի ոմն բարձրացուցանէ զաւետարանն սբ ։

Եւ Դպիրքն ըստ խորհրդոյ աւուրն երգեն զերեքսրբեանն ։

Սբ ած, սբ և հզօր, սբ և անմահ՝ որ խաչեցար ․ և այլն ։

Եւ Քահանայն զայդ սղմն ասասցէ ի ծածուկ ։

Սբ՝ որ ի սբս հանգուցեալ ես, և Երեքսրբեան ձայնիւ սերովբէք գովեն զքեզ՝ և քերովբէք փառաբանեն ․ և ամ երկնային զօրութք՝ քեզ երկիրպագանեն ։ Որ ի չգոյէ ի գոյ ածեր զամ արարածս ․ որ արարեր զմարդն ըստ պատկերի քում և նմանութե ․ և ամ շնորհիւ քով զնա զարդարեցեր ․ և ուսուցեր խնդրել զիմաստութի և զգօնութի ։ Եւ ոչ անտես արարեր զմեղուցեալն, այլ եդեր

ծղ

ի վերայ նր ապաշխարութե փրկութե ։ Որ արժանի արարեր զմեզ զխոնարհս և զանարժան ծառայս քո ի ժամուս յայսմիկ, կալ առաջի փառաց սրբութե սեղանոյ քո ։ Եւ զօրհնաբանութիւն երկրպագութի և զփառաբանութի մատուցանել քեզ ։ Դու տր՝ ընկալ ի բերանոյ մեղաւորացս զերեքսրբեան օրհնութիւնս ․ և պահեա՛ զմեզ քոյին քաղցրութբդ ․ Թո՛ղ մեզ զամ յանցանս մեր զկամաւորս և զակամայս ։ Սրբեա՛ զհոգի՝ զմիտս և զմարմինս մեր ․ և շնորհեա՛ ի սրբութե պաշտել զքեզ զամ աւուրս կենաց մերոց ։ Բարեխօսութբ սրբուհւոյ ածածնին և ամ սբց քոց՝ որք յաւիտենից քեզ բարեհաճոյացան ։ Զի սբ ես տր

ած

ած մեր . և քեզ վայել է փառք իշխանութի և պա_ տիւ այժմ և միշտ և յա՛՛:

Եւ ՚ի կատարել երեքսրբենոյն և ա_ ղօթիցն՝ Սարկաւագն քարոզէ .

Եւ ևս խաղաղութե զտր աղա՛՛:

Վ՟ս խաղաղութե ամ աշխարհի՛՛:

Եւ քահանայն՝ բազկատարած ասասցէ զաղօթս ՚ի ծածուկ .

Տէր ած մեր՝ զբազկատա_ րած զաղաչանս ծառայից քոց վերընկալցիս, և ողոր_ մեսցիս ըստ մեծի ողորմու_ թե քում: Օգնութի քո առաքեա ՚ի վր մեր և ամ ժողովրդեանս՝ որք ակն_ ունին առ ՚ի քէն առատ ողորմութեդ :

Սարկաւագն ձայնեսցէ .

Օրհնեա տէր :

Եւ Քահանայն ասասցէ ՚ի Ձայն .

Զի ողորմած և մարդա_ սէր ես ած գոլով . և քեզ վայել է փառք, իշխանութի և պատիւ . այժմ և՛՛:

Յետ այսորիկ՝ երկրպագէ սեղանոյն Քահանայն, և ելեալ բազմի յա[illegible] . և սկսանին Դպիրքն սաղմոս ըստ խորհրդոյ աւուրն .

Եւ ընթերցցին զգիրս մարգարէա_ կանս և զառաքելականս .

Եւ զկնի ալէլուիայ, ըստ ցուցանե_ լոյ ընթերցուածոյն . և յաւարտմանն, Սարկաւագն ձայնեսցէ .

Օրթի :

Քահանայն դարձցի և խաչակնքեսցէ ՚ի վերայ ժողովրդեանն՝ ասելով .

Խաղաղութի ամենեցուն :

Դպիրքն .

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Սարկաւագն .

Երկիւղածութ՟ք լուարուք :

Սարկաւագն .

Ս՟բյ Աւետարանիս որ ըստ Մատթէոսի :

Դպիրքն .

Փառք քեզ տր ած մեր :

Սարկաւագն .

Պռօսխումէ :

Դպիրքն :

Ասէ Ած :

Եւ Սարկաւագն ընթերցցի զԱւե_ տարանն սբ . Եւ յաւարտմանն ասասցեն Ամենեքեան .

Փառք քեզ տր ած մեր :

Եւ ապա ասեն զնիկիական դաւա_ նութիւն ՚ի լման :

ՀԱՒԱՏԱՄՔ ի մի Աստուած Հայր ամենակալ, յարարիչն երկնի և երկրի, երևելեաց և աներևութից:

Եւ ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս յՈրդին Աստուծոյ, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին. այսինքն յէութենէ Հօր:

Աստուած յԱստուծոյ, լոյս ի լուսոյ, Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ ճշմարտէ, ծնունդ և ոչ արարած:

Նոյն ինքն ի բնութենէ Հօր, որով ամենայն ինչ եղև յերկինս և ի վերայ երկրի, երևելիք և աներևոյթք:

Որ յաղագս մեր մարդկան և վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկնից, մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն Հոգւովն Սրբով:

Որով էառ մարմին հոգի և միտ. և զամենայն որ ինչ է ի մարդ, ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք:

Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ. ելեալ ի յերկինս նովին մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ Հօր:

Գալոց է նովին մարմնովն և փառօք Հօր, ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս:

Որոյ թագաւորութեանն ոչ գոյ վախճան:

Հաւատամք և ի Սուրբ Հոգին յանեղն և ի կատարեալն:

Որ խօսեցաւ յօրէնս և ի մարգարէս և յաւետարանս:

Որ էջն ի Յորդանան, քարոզեաց զառաքեալսն, և բնակեցաւ ի սուրբսն:

Հաւատամք և ի մի միայն ընդհանրական և առաքելական եկեղեցի:

Ի մի մկրտութիւն, յապաշխա-

խարութիւն, ՚ի քաւութիւն,
եւ ՚ի թողութիւն մեղաց ։
՚Ի յարութիւն մեռելոց ։
՚Ի դատաստանին յաւիտե-
նից՝ հոգւոց եւ մարմնոց ։
Յարքայութիւն երկնից, եւ ՚ի
կեանսն յաւիտենականս ։
Իսկ որք ասեն՝ էր երբե-
մն, յորժամ ոչ էր որդին ․
կամ էր երբեմն, յորժամ
ոչ էր սբ հոգին ։ կամ թէ
յոչնչից եղեն, կամ յայլմէ
էութէ ասեն լինել զորդին
այ ․ եւ կամ զսբ հոգին ․ եւ
թէ փոփոխելիք են՝ կամ
այլայլելիք, զայնպիսիսն
նզովէ կաթուղիկէ եւ ա-
ռաքելական սբ եկեղեցի ։

Լուսաւորչին ասացեալ ։

Իսկ մեք փառաւորեսցուք
որ յառաջ քան զյաւիտեանս,
երկրպագանելով սբյ եր-
րորդութե եւ միոյ ածութե
հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն
սբյ ․ այժմ եւ՛՛ ։

Սարկաւագն բարբառէ ՚ի ձայն ։
Եւ եւս խաղաղութե զտր աղա՛՛ ։
Դպիրքն ։ Տէր ողորմեա ։
Սարկաւագն ։ Եւ եւս հաւատով ա՛՛ ։
Մինչ նոքա երգեն, Քահանայն ասա-
ցէ զաղօթս ՚ի ծածուկ ։

Տէր մեր եւ փրկիչ յսս քս,
որ մեծդ ես ողորմութբ, եւ
առատ պարգեւօք բարերա-
րութե քոյ ։ Որ դու քոյին
կամաւ ՚ի ժամուս յայս-
միկ համբերեցեր չարչա-
րանաց խաչի եւ մահու,
յաղագս մեղաց մերոց ։
Եւ պարգեւեցեր առատա-
պէս զպարգեւս հոգւոյդ
սբյ երանելի առաքելոցն ։
Հաղորդս արա եւ զմեզ
տր, աղաչեմք զքեզ՝ ածայ-
ին պարգեւացդ ․ թողութե
մեղաց եւ ընդունելութե
հոգւոյդ սբյ ։

՚Ի Ձայն ։

Որպէս զի արժանաւորք եղի-
ցուք գոհութբ փառաւո-
րել զքեզ ընդ հօր եւ սբ
հոգւոյդ ․ այժմ եւ՛՛ ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Խաղաղութե՟ քով Քս՟ փրկիչ մեր՝ որ ՚ի վե՛ր ես քան զա՟մ միտս եւ զբանս ։ Ամրացո՛ զմեզ եւ աներկիւղ պահեա յա՟մ չարէ ։ Հաւասարեա՛ զմեզ ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո, որք հոգւով եւ ճշմարտութե՟ քեզ երկիրպագանեն ։ Վս՟ զի ամենասբ՟ երրորդութեանդ վայելէ փառք, իշխանու՟ ։ Օրհնեալ տր՟ մեր յս՟ քս՟ Ամէն ։

Սարկաւագն ։

Օրհնեա՛ տէր ։

Քահանայն խաչակնքէ ՚ի վերայ ժողովրդեանն ասելով ՚ի Ձայն ։

Տէր ա՟ծ օրհնեսցէ զա՟ ։

Յետ այսորիկ՝ եթէ եպիսկոպոս իցէ ՚ի բաց հանիցէ զեմիփորոնն ։

Սարկաւագն ։

Սաղմոս ասացէք տն՟ այ՟ մերոյ ։

Դպիրքն ասեն զսրբասացութի՟ն ըստ խորհրդոյ աւուրն ։

Սարկաւագն ։

Մի ոք յերախայից ։

Դպիրքն ։

Մարմին տէրունական ։

եւ

Եւ զա՟ն խնկարկելով ՚ի սուրբ խորհուրդն ։

Սարկաւագն ։

Յարեաւ եհար զխորան ։

Դպիրքն ։

Եւ ցնծայ նա ոչ հեկայ ։

Եւ ապա եղանակեսցեն ։

Որք զքրովբէս ։

Ապա Սարկաւագացն վերաբերեսցի սքբ-բաղն հացն՝ եւ անմահութե՟ բաժակն ՚ի ս՟բ սեղանն ։ Եւ մինչ նոքա երթեն՝ Քահանայն խոնարհեսցի առաջի ս՟բ սեղանոյն եւ խորհրդաբար աղօթեսցէ ՚ի ծածուկ ։

Ո՛չ ոք արժանի է յըմբռնելոցս մարմնաւոր ախտիւք եւ ցանկութե՟ մատչել ՚ի սեղան քո ։ կամ սպասաւորել արքունական փառաց քոց ։ Քանզի պաշտել զքեզ՝ մեծ եւ ահաւոր երկնաւոր զօրութեանցդ իսկ է ։ Սակայն վս՟ անչափ բարերարութե՟ քոյ՝ անպարագրելի բանդ հօր, եղեր մարդ՝ եւ քահանայապետ մեր երեւեցար ։ Եւ իբր տր՟ ամենեցուն՝ այսմ սպասաւորութե՟ եւ անարիւն

զեն

զենման , զքահանայութն
աւանդեցեր մեզ ։
Զի դու ես տէր ած
մեր , որ տիրես երկնաւո-
րաց և երկրաւորաց ։ Որ 'ի
վր քերովբէական աթոռոյ
բազմիս ․ սերովբէից տէր ,
և Թագաւոր Իսլի ։ Որ մի-
այն սբ ես՝ և 'ի սբս հան-
գուցեալ ։ Աղաչեմ զքեզ
միայն բարերար և հեշ-
տալսելի , նայեաց յիս 'ի մե-
ղուցեալ և յանպիտան ծա-
ռայս քո ։ Եւ սրբեա զիմ
հոգի և զմիտս իմ յամ
պղծութէ չարին ։ Եւ զօ-
րաւորեայ զիս զօրութբ սբ
հոգւոյդ՝ որ զգեցեալ եմ
զքահանայական շնորհ ,
կալ առաջի սբյ սեղանոյս՝ և
քահանայագործել զքո ա-
նարատ մարմինդ և զպատ-
ուական արիւնդ ։ Քեզ
խոնարհեցուցեալ զպարա-
նոցս իմ մաղթեմ ․ մի դար-
ձուցաներ զերեսս քո յի-
նէն ․ և մի մերժեր զիս 'ի
ծառայից քոց ։ Այլ ար-
ժանի արա մատուցանել
քեզ զընծայս զայս յինէն
'ի մեղուցեալ և յանար-
ժան ծառայէս քումմէ ։
Զի դու ես՝ որ մատու-
ցանես՝ և մատչիս՝ և ընդու-
նիս , և տաս քս ած մեր ։
Եւ քեզ փառս մատուցա-
նեմք հանդերձ անսկզբն
քո հարբդ և ամենասբ
և բարերար հոգւովդ ․
այժմ և միշտ և յաւիտ՛՛ ։

Եւ ընծայքն վերաբերին 'ի սեղանն ․

Եւ Քահանայն խնկեսցէ և լուասցէ
զմատուցման սեղանն ․

Լուացից սրբութբ զձեռս՛՛ ։

Սարկաւագն ․

Եւ եւս խաղաղութն զտր աղօ՛՛ ։

Եւ եւս հաւատով և սրբութբ ։

Մինչ նոքա փարգեն ․ Քահանայն
բազկատարած աղօթեսցէ 'ի ծածուկ ․

Տէ՛ր Զօրութեանց, և արարիչ ամենայն լինելութեանց: Որ յանէութենէ զնոսա ի գոյացութիւն ածեալ գոյացուցեր: Որ և զմեր հողեղէն բնութիւն պատուեալ մարդասիրապէս: Այսպիսի ահաւոր, և անպատում խորհրդոյ կարգեցեր պաշտօնեայս: Դու Տէ՛ր՝ որում պատարագեմք զպատարագս, ընկալ առ ի մէնջ զառաջաւորութիւնս զայս, և արարեա զսա ի խորհրդականութիւն մարմնոյ և արեան Միածնի քո. դեղ թողութեան մեղաց պարգևեա ճաշակողացս զհացս զայս և զբաժակս:

Ի Ձայն.

Շնորհօք և մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի. ընդ որում քեզ Հօր՝ միանգամայն և Հոգւոյդ Սրբոյ վայելէ փառք իշխա″:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Դպ. Եւ ընդ Հոգւոյդ քում:

Սրկ. Այ երկրպագեսցուք:

Դպ. Առաջի քո Տէր:

Սրկ. Ողջոյն տուք միմեանց ի″:

Դպ. Քս ի մէջ մեր յայտնե″:

Եւ համբուրեն զսեղանն և զմիմեանս. և Սարկաւագն ձայնեսցէ.

Ահիւ կացցուք երկիւղիւ կաց″:

Դպ. Առ քեզ Տր:

Սրկ. Պատարագ Քս մատչի ա″:

Դպ. Ողորմութիւն և խաղա″:

Քահանայն դարձցի և խաչակնքեսցէ և ասասցէ ի Ձայն.

Շնորհք, սէր՝ և ածային սրբարար զօրութիւն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ: Եղիցի ընդ ձեզ ընդ ամենեսեան:

Դպ

Դպ․ Ամէն և ընդ հոգւոյդ քում:

Սրկ․ Զվերունս զվերունս ամե'':

Դպ․ Ունիմք առ քեզ տէր ամե'':

Սրկ․ Եւ գոհացարուք:

Դպ․ Արժան և իրաւ:

Մինչ նոքա երգեն ՚Քահանայն ձեռ-
նամած աղօթեսցէ ՚ի ծածուկ․

Արժան է ստուգապէս և իրաւ՝ ամենայնաջորդոր փութով միշտ երկիրպա-գանելով փառաւորել ըզ քեզ Հայր ամենակալ:

Որ քոյին անքննելի և ա-րարչական բանիւդ զան-իծիցն բարձեր զարգելսն:

Որ ժողովելով ինքեան առեալ զեկեղեցի սեպ-հականեաց զհաւատա-ցեալս ՚ի քեզ:

Եւ զմերս բնութ՟ ըստ ՚ի կուսէն մարմնաւորութե՟՝ հա-ճեցաւ բնակիլ ՚ի մեզ:

Եւ նորագործ ածապէս ճարտարապետեալ՝ զեր-կիրս երկինս արար:

Վասն զի որում ոչ հան-դուրժէին առաջի կալ զօրութեանց ջոկք՝ զար-հուրեալք ՚ի փայլմանա-ցեալ և յանմատոյց լու-սոյ ածութե՟դ:

Եղեալ այդպիսիդ մարդ՝ յաղագս մերոյ փրկութե՟, շնորհեաց մեզ ընդ երկ-նայնոցն պարել զհոգե-ղէն պարս:

՚Ի Ձայն․

Եւ ընդ սերովբէսն, և ընդ քերովբէսն միաձայն սրբասացութիւն յօրինել նուագս․ և համարձակա-պէս գոչելով աղաղակել ընդ նոսին և ասել:

Դպիրքն․

Սբ ՚սբ ՚սբ տէր զօրութե՟ց՝ լի են երկինք և երկիր փառօք քո․ օրհնութի՟ ՚ի բար'':

Մինչ նոքա երգեն, Քահանայն բազկատարած ասասցէ 'ի ծածուկ.

Սուրբ՝ սուրբ ես ճշմարտապէս և ամենասուրբ. և ո՞վ ոք պանծասցի բովանդակել բանիւ զքո 'ի մեզ զանբաւ բարեգործութեանդ զեղմունս: Որ և անդէն իսկ 'ի նախնումն զանկեալն ընդ մեղօք՝ զանազան եղանակօք խնամեալ սփոփեցեր: Մարգարէիւք, օրինացն տուչութեամբ, քահանայութեամբ, և ստուերակերպ երնջոցն մատուցմամբ:

Իսկ 'ի վախճան աւուրցս այսոցիկ՝ զբովանդակ իսկ զպարտեաց մերոց խզեալ զդատակնիքն: Տուեալ մեզ զորդին քո միածին, պարտապան և պարտս, զենումն և օծեալ, գառն և երկնաւոր հաց, քահանայապետ և պատարագ:

Վասն զի ինքդ է բաշխող. և նոյն ինքդ բաշխի 'ի միջի մերում միշտ անծախապէս:

Վասն զի եղեալ հաւաստեաւ և առանց ցնորից մարդ. և անշփոթ միաւորութեամբ մարմնացեալ յԱստուածածնէն և 'ի սրբոյ կուսէն Մարիամայ:

Ճանապարհորդեաց ընդ ամենայն կիրս մարդկային կենցաղոյս առանց մեղաց: Եւ յաշխարհակեցոյց՝ և յաւիտենին փրկութեան մերոյ՝ եկեալ կամաւ 'ի խաչ. Առեալ զհացն 'ի սուրբ, յաստուածային՝ յանմահ՝ յանարատ՝ և յարարչագործ՝ 'ի ձեռս իւր. օրհնեաց՝ գոհացաւ՝ եբեկ՝ և ետ իւրոց ընտրեալ, սուրբ և բազմեալ աշակերտացն ասելով:

՚ի Ձայն .

Առէ՛ք Կերէ՛ք Ա՛յս է ՄԱՐՄԻ՛Ն ԻՄ՝ որ վասն ձեր և բազմաց բաշխի ՚ի քաւութ՟ն և ՚ի թողութ՟ն մեղաց :

՚ի ծածուկ .

Նոյնպէս և զբաժակն առեալ . Օրհնեաց՝ գոհացաւ՝ էարբ՝ ետ իւրոց ընտրեալ, ս՟բ և բազմեալ աշակերտացն ասելով :

՚ի Ձայն .

Արբէ՛ք ՚ի սմանէ Ամենեքեան . Ա՛յս է ԱՐԻՒ՛Ն ԻՄ՝ նորոյ ուխտի, որ յաղագս ձեր և բազմաց հեղանի ՚ի քաւութ՟ն և ՚ի թողութ՟ն մեղաց :

՚ի ծածուկ .

Եւ զսոյն միշտ իւր յիշատակ առնել սպասաւո՟րեան աւանդեաց մեզ բարերար որդին քո միածին : Եւ իջեալ ՚ի ստորին վայրս մահու մարմնովն՝ զոր ՚ի մեջս ընկալաւ յաղթականութե՟ : Եւ զնիգս դժոխոցն աղարտեալ հզօրեղապէս : Զքեզ միայն ծանոյց մեզ ճշմարիտ Ած՟՝ զԱծ՟ կենդանեաց և մեռելոց :

Եւ առնու զընծայսն ՚ի ձեռսն և ասասցէ ՚ի ծածուկ :

Եւ արդ մեք տէր՝ ըստ այսմ հրամանատուութե՟ յառաջ բերեալ զայս խորհուրդ փրկական մարմնոյ և արեան միածնի քո : Յիշեմք զդորա՝ որ վն՟ մեր զփրկագործ չարչարանսն :
Զկենսատու խաչելութի՟ն :
Զերեքօրեայ թաղումն :
Զերանելի յարութի՟ն :
Զա՟ծային համբարձումն :
Զնստելն ը՟ աջմէ քո հօր :
Զահաւոր և զփառաւորն զմիւսանգամ գալուստն խոստովանիմք և օրհնեմք :

իե Եւ

Եւ զխնկայն տակաւ ինչ բարձրա-ցուցեալ մատուցէ առ հայր․
Եւ դիցէ ՚ի վր սբյ սեղանոյն ասելով ՚ի Ձայն․

Եւս զքոյս՝ ՚ի քոյոց՝ քեզ մատուցանեմք ըստ ամի և յաղագս ամենեցուն ։

Դպ․ Յամ օրհնեալ ես տէր ։

Մինչ նոքա երգեն՝ Քահանայն բազ-կատարած ասասցէ ՚ի ծածուկ ։

Զքեզ արդարև տր ած մեր գովեմք․ և զքեզ գո-հանամք հանապազ ։ Որ զանց արարեր զմերով ա-նարժանութբս․ այսպիսի ա-հաւոր և անպատում խոր-հրդոյ կարգեցեր սպասա-ւորս ։ Ոչ յաղագս մերոց ինչ բարեգործութեանց․ յո-րոց յոյժ թափուր եմք․ և միշտ ունայն գտանիմք հա-նապազ ։ Այլ ՚ի քո բազ-մազեղ ներողութեդ ցանկ-ապաւինեալ՝ համարձա-կիմք մերձենալ ՚ի սպասա-ւորութե մարմնոյ և արեան միածնի քոյ տն մերոյ և փրկչին յսի քսի․ որում վայել ։

՚ի Ձայն․

Խաղաղութի ամենեցուն ։

Դպ․ Եւ ընդ հոգւոյդ քում ։

Սրկ․ Այ երկիրպագեսցուք ։

Դպ․ Առաջի քո տէր ։

Մինչ նոքա երգեն՝ Քահանայն խոնար-հել երկիրպագէ սեղանոյն և ասասցէ․

Երկիրպագանեմք և աղա-չեմք՝ և խնդրեմք ՚ի քէն բարերար ած ։ Առաքեա ՚ի մեզ․ և յառաջի եդեալ յընծայս յայս՝ զմշտնջենա-ւորակից քո և զէակից սբ հոգիդ ։

Դպ․ Որդի այ որ պատարագիս ։

Եւ կացեալ Սարկաւագն առ ընթեր քահանային երկիւղիւ և դողութբ մե-ծաւ․ Եւ ասասցէ ՚ի ցած․

Ամէն օրհնեա տէր ։

Եւ Քահանայն խաչակնքեսցէ զըն-ծայսն ասելով ՚ի ծածուկ․

ՈՐՈՎ ԶՀԱՑՍ օրհնեալ մարմին ճշ-մարտապէս արասցես տն մերոյ և փրկչին յսի քսի ։ Որով զհացս օրհնեալ մարմին ճշմարտապէս ա-

րաս

րասցես տն մերոյ և փրկ-
չին յսի քսի ։

Որով զհացս օրհնեալ
մարմին ճշմարտապէս ա-
րասցես տն մերոյ և փրկ-
չին յսի քսի ։

Եւ զբաժակս օրհնեալ
արիւն ստուգապէս ա-
րասցես տն մերոյ և փրկ-
չին յսի քսի ։

Եւ զբաժակս օրհնեալ
արիւն ստուգապէս ա-
րասցես տն մերոյ և փրկ-
չին յսի քսի ։

Եւ զբաժակս օրհնեալ
արիւն ստուգապէս ա-
րասցես տն մերոյ և փրկ-
չին յսի քսի ։

Որով զհացս և զգինիս
օրհնեալ մարմին և արիւն
ճշմարտապէս արասցես տն
մերոյ և փրկչին յսի քսի,
փոխարկելով Հոգւովդ
քով սրբով ։

Երիցս կրկնեսցէ ։

Սրկ ասասցէ ի Ձայն ։

Որպ զի եղիցի սա ամցուն
մեզ մերձեցելոցս յան-
դատապարտութի, ի քա-
ւութի և ի թողութի մեղաց ։

Եւ Քահանայն այսուհետև ոչ բարձ-
րագոյն քան զընծայսն զձեռսն իւր տա-
րածել, այլ խոնարհագոյն ։ Եւ զաչսն
ի նոյն յառեալ աղօթեսցէ ի ծածուկ ։

Սովաւ շնորհեա զսէր, ըզ
հաստատութի, և զցանկալի ըզ
խաղաղութի ամ աշխարհի ։
Սբյ եկեղեցւոյ, և ամ ուղ-
ղափառ Եպիսկոպոսաց,
Քահանայից, Սարկաւա-
գաց, Թագաւորաց, Աշ-
խարհի, Իշխանաց, Ժողո-
վրդոց, Ճանապարհորդե-
լոց, Նաւելոց, Կալելոց,
Վտանգելոց, Աշխատե-
լոց, Եւ որք ի պատերազ-
մունս բարբարոսաց ։ Սո-
վաւ և օդոց շնորհեա ըզ
բարեխառնութի, և անդոց
զպտղաբերութի, Եւ ախ-
տացելոց ի պէսպէս ցաւոց
իէ փու

փութացէս զառողջութիւն ։
Առաջի՛ հանդերձ զամենե֊
սեան յառաջադրութիւն ՚ի քս
զննջեցեալսն ։
Զնախահարս ․
Զհայրապետս ․
Զմարգարէս ․
Զառաքեալս ․
Զվկայեալս ․
Զեպիսկոպոսունս ․
Զերիցունս ․
Զսարկաւագունս ․
Ի՛ձ զընծա՛ ուխտ եկեղե֊
ցւոյ քոյ սբյ , Ի՛ձ զամե֊
նեսեան որք յաշխարհի կան
կարգե զարս և զկանայս
հաւատով վախճանեալս ։

՚Ի Ձայն ․

Ընդ որս և մեզ այց ա֊
րասցես՝ բարերար տէր ,
աղաչեմք ։

Դպիրքն ․ Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ ։

՚Քահանայն ․

Աստուածածնին սրբոյ կուսին
Մարիամու ․ և Յովհան֊
նու

նու մկրտչին ․ Ստեփաննո֊
սի նախավկային ․ և ամ
Սրբոց՝ եղիցի յիշատակ ՚ի սբ֊
պատարագս , աղաչեմք ։

Դպիրքն ․

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ ։

Սարկաւագն յաջակողմն սեղանոյն՝
ձեռնամած ասասցէ ․

Առաքելոց սրբոց՝ մարգարէից ։

Եւ մինչ նոքա երգեն զքարոզս՝ ՚Քա֊
հանայն ասասցէ զաղօթս ․ զի ՚ի փո֊
ւին ամբարտաւեցին ․

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ ,
և օրհնեա՛ զսբ կաթու֊
ղիկէ և զառաքելական
եկեղեցի քո , զոր փրկե֊
ցեր պատուական արեամբ
միածնի քոյ , և ազատեցեր
խաչիւն սրբով ։ Շնորհեա՛
սմա զանշարժ զխաղաղութիւն ։
Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ ,
և օրհնեա՛ զտէր ուղղա֊
փառ եպիսկոպոսունս՝ որք
ուղիղ վարդապետութբ հա֊
մառօտեն ՚ի մեզ զբանն
ճշմարտութեան ։

Եւս առաւել զեպիսկո-
պոսապետն մեր, և զպատ-
ուական հայրապետն մեր
հայոց զՏէր (այս անուն) շնոր-
հեսցես մեզ ընդ երկայն
աւուրս ուղիղ վարդա-
պետութեամբ :

Եւ զօրհնել Սարկաւագն զայս ի տե-
ղւոջ իւր. և քարոզեսցէ բարձր.

Գոհութիւն և փառաբանութիւն մեր :

Մինչ նոքա քարոզեն, Քահանայն
ասասցէ զաղօթս ի ծածուկ.

Յիշեա Տէր և ողորմեա,
և օրհնեա զ.քո առաջի
կացեալ ժողովուրդս՝ և ըզ
պատարագիս մատուցօղս :
Եւ պարգևեա սոցա ըզ
պիտոյսն և զօգտակարսն :
Յիշեա Տէր և ողորմեա,
և օրհնեա զուխտաւորս և
զպտղաբերիչս եկեղեցւոյ
քում սրբոյ. և որք յիշեն
զաղքատս ողորմածութ(եամբ) :
Եւ հատո նոցա զպարտս նոցա
ըստ ընդաբոյս առատութ(եան)
քում, հարիւրապատիկ
աստ և ի հանդերձելումն :
Յիշեա Տէր և ողորմեա,
և գթա ի հոգիս հանգու-
ցելոցն : Հանգո զնոսա և
լուսաւորեա. և դասաւո-
րեա ընդ սուրբս քո յար-
քայութեանդ երկնից. և ար-
ժանիս արա ողորմութ(եան)
քում :
Յիշեա Տէր և զհոգի ծա-
ռայի քո. (այս անուն). և
ողորմեա նմա ըստ մեծի
ողորմութ(եան) քում, և հան-
գո այցելութ(եամբ) ի լոյս երե-
սաց քոց :
Եւ թէ կենդանի է՝
Փրկեա զնա յամ(ենայն) որոգայ-
թից հոգւոյ և մարմնոյ :
Յիշեա Տէր և զայնոսիկ,
որք յանձնեցին մեզ յիշա-
տակել յաղօթս, զկենդա-
նիս և զհանգուցեալս. և
կառավարեա զկամս հայց-
մանց նոցա և զմերս, ընդ

ուղղորդն , և որ լոյն է
փրկութե :

Այլ փառաւորեա՛ բոլորե-
ցունց զանանց և զերանե-
լի բարութեանց : Այլ զանձն
զխորհուրդս մեր սանձարա-
ցո՛ յընդունակութե մարմնոյ
և արեան միածնի քո Տն
մերոյ և փրկչին յսի քսի ·
ընդ որում քեզ հօր ամե-
նակալի համդերձ կենդա-
նարար և ազատիչ Սբ հո-
գւովդ · վայելէ փառք իշ'' :

Քահանայն դարձցի և խաչակնքեսցէ
և ասասցէ ՛ի Ձայն ·

Այլ եղիցի ողորմութի մե-
ծին այ , և փրկչիս մերոյ
յսի քսի , ընդ ձեզ ընդ
ամենեսեանդ :

Դպիրքն ·

Ամէն և ընդ հոգւոյդ քում :

Սարկաւագն ·

Ամէն և ես խաղաղութե զՏր ա'' :
Ամենայն սրբովք զորս յիշատա-
կեցաք՝ ես առաւելապէս զՏր ա'' :
Վն մատուցեալ Սբ և Ածային
պատարագիս'' :

Ե

Մինչ սարկաւագն քարոզէ՝ Քահա-
նայն ասասցէ ՛ի ծածուկ ·

Ած ճշմարտութե , և հայր
ողորմութե , գոհանամք ըզ
քեզ : Որ ՛ի մեր քան զե-
րանելի նահապետացն , ըզ
մեր պարտաւորեալս առա-
ւել մեծարեցեր զբնութի :
Վն զի նոցա Ած կոչեցար ·
իսկ մեզ՝ հայր հաճեցար
անուանիլ գթալով : Այլ
այժմ Տր աղաչեմք զքեզ ,
զայսպիսի առ ՛ի քէն զնո-
րոգ և զաստուածական ան-
ուանադրութիս շնորհ :
Օրըստօրէ պայծառացու-
ցեալ ծաղկեցո՛ ՛ի մէջ ե-
կեղեցւոյ քում սբյ :

՛Ի Ձայն ·

Այլ տո՛ւր մեզ համարձա-
կաձայն բարբառով բա-
նալ զբերանս մեր՝ կարդալ
զքեզ երկնաւորդ հայր ,
երգել և ասել ·

Այ

Եւ Դպիրքն բարձրաձայն եղանակեսցեն .

Հայր մեր որ յերկինս ես՝՝որ է՛՛:

Մինչ նոքա երգեն՝ Քահանայն աղօթեսցէ ՚ի ծածուկ .

Տէր տերանց, Աստուած աստուածոց, թագաւոր յաւիտենական, արարիչ ամ արարածոց, հայր տն մերոյ յի քի: Մի տար զմեզ ՚ի փորձութի, այլ փրկեա՛ ՚ի չարէ, և ապրեցո՛ ՚ի փորձութենէ:

Ի Ձայն .

Զի քո է արքայութի և զօրութի և փառք յաւիտեանս ամէն:

Խաղաղութի ամենեցուն:

Դպիրքն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սարկաւագն .

Այ երկիրպագեսցուք:

Դպիրքն .

Առաջի քո տէր:

Սարկաւագն .

Օրհնեա՛ տէր:

Քահանայն խոնարհեսցի և ամ ժողովուրդն չոքեսցի ՚ի ծունկս .
Եւ Քահանայն աղօթեսցէ ՚ի ծածուկ .

Որ աղբիւրդ ես կենաց, և բղխումն ողորմութեան Հոգիդ Սուրբ: Ողորմեա՛ ժողովրդեանս, որք խոնարհեալ երկիրպագանեն աստուածութեան քում: Պահեա՛ զսոսա ամբողջս, տպաւորեա՛ յոգւոջ սոցա զձև մարմնոյ ցուցանելի: Որ ՚ի ժառանգութի և ՚ի վիճակ հանդերձելոցդ բարեաց:

Ի Ձայն .

Քրիստոսիւ Յիսուսիւ տերամբ մերով . ընդ որում քեզ Հոգւոյդ սրբոյ և Հօր ամենակալի վայելէ փառք իշխանութի և պատիւ . այժմ և միշտ և՛՛:

Եւ Քահանայն առցէ զսուրբ հացն ՚ի ձեռն .
Եւ Սարկաւագն ձայնեսցէ բարձր:

Պռօսխումէ:

Եւ Քահանայն բարձրացուցանէ 'ի վե-
րև ամենայն ժողովրդեանն.

Եւ ասասցէ 'ի Ձայն.

Ի Սրբութիւն Սրբոց.

Դպիրքն բարձր ձայնիւ.

Միայն սբ, միայն տր, յս քս՛՛:

Քահանայն.

Օրհնեալ Հայր Սուրբ Ած ճշմարիտ:

Դպիրքն. Ամէն:

Քահանայն.

Օրհնեալ Որդին Սուրբ Ած ճշմարիտ:

Դպիրքն. Ամէն:

Քահանայն.

Օրհնեալ Հոգին Սուրբ Ած ճշմարիտ:

Դպիրքն. Ամէն:

Քահանայն.

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սբյ, այժմ և՛՛:

Դպիրքն: Ամէն:

Հայր Սուրբ. Որդին Սուրբ. Հոգին Սբ: Օրհնութիւն Հօր և Որդւոյ և Սբյ Հոգւոյն՛՛:

Ը

Եւ մինչ նորա երգեն զայս; Քահա-
նայն խոնարհեսցի և աղօթեսցէ
'ի ծածուկ.

Նայեաց տէր մեր յս քս յերկնից 'ի սրբութենէ քում, և յաթոռոյ փառաց թագաւորութեան քո. եկ 'ի սրբել և 'ի կեցուցանել զմեզ: Որ ընդ հօր նստիս՝ և աստ պատարագիս: Արժանի արա տալ մեզ յանարատ մարմնոյ քում, և 'ի պատուական արենէ. և 'ի ձեռն մեր ամ ժողովրդեանս:

Եւ զայս ասացեալ երկրպագեսցէ
և համբուրեսցէ զսեղանն.
Եւ առեալ զսուրբ Մարմինն ուղ՛
թացցէ յանապական Արեանն,
և ասասցէ.

Տէր Ած մեր՝ որ կոչեցեր զմեզ յանուն միածնի որդւոյ քո քրիստոնեայս. և շնորհեցեր մեզ մկրտութիւն հոգևոր աւազանաւն 'ի թողութիւն մեղաց. և արժանի արարեր զմեզ հաղոր-
դել

դիլ որ մարմնոյ և արեան
միածնի քո ։ Եւ այժմ
աղաչեմք զքեզ տր՝ արա
զմեզ արժանի ընդունել
զսբ խորհուրդս զայս մեզ
'ի մեղաց թողութի ։
Եւ գոհութե փառաւորել
զքեզ ընդ Որդւոյ և սբ
Հոգւոյդ այժմ և՛՛ ։

Եւ բարձրացուցեալ զնշխարսն ժողովր-
դեանն և ասասցէ 'ի Ձայն .

'Ի սբ 'ի սբ պատուական
մարմնոյ և յարենէ տն
մերոյ և փրկչին յսի քսի ։
Ճաշակեսցուք սրբութե ,
որ իջեալ 'ի յերկնից բաշ-
խի 'ի միջի մերում ։
Սա է կեանք , յոյս ,
յարութի , քաւութի ,
Եւ թողութի մեղաց ։
Սաղմոս ասացէք տն այ մե՛՛ ։
Սաղմոս ասացէք երկնա-
ւոր թագաւորիս մերում
անմահի , որ նստի 'ի կառս
քերովբէական ։

Սարկաւագն ձայնեսցէ .

Սաղմոս ասացէք տն այ մերում ։

Եւ դպիրքն եղանակեսցեն .

Քս պատարագեալ բաշխի 'ի ։

Մինչ նորա երգեն , Քահանայն առցէ
զՍուրբն 'ի ձեռն . Եւ համբուրես-
ցէ արտասուօք ասելով .

Զոր օրհնութի , կամ զոր
գոհութի 'ի վերայ հացիս
և բաժակիս ասասցուք ։
Այլ զքեզ միայն օրհ-
նեմք հանդերձ հարբդ
և ամենասուրբ հոգւովդ .
այժմ և՛՛ ։

Դարձեալ ասասցէ .

Խոստովանիմ և հաւա-
տամ , զի դու ես քս որ-
դի այ , որ բարձեր զմ
մեղս աշխարհի ։

Եւ բեկանեալ արկցէ 'ի բաժակն Արեան
ասելով .

Լրումն հոգւոյն Սբյ ։

Եւ ապա առեալ զմն մասն 'ի ձեռն ,
ասասցէ արտասուօք և գոհութե առ
հայր և Որդի 'ի ծածուկ .

ՀԱՅՐ ՍԲ, որ անուանեցեր ըզ մեզ անուանակցութբ միածնի քո, և լուսաւորեցեր մկրտութբ հոգևոր աւազանին ։

Արժանի արա ընդունել զմր խոստովանութիւնս զայս մեզ ի մեղաց թողութի. տպաւորեա ի մեզ զշնորհս հոգւոյդ սբյ՝ որպէս ի սուրբ առաքեալսն, որք ճաշակեցին, և եղեն մաքրիչք ամենայն աշխարհի ։ Եւ արդ տէր հայր բարերար, զհաղորդութիւնս զայս մանաւանդ ճաշակմանն երեկոյին աշակերտացն, բառնալով զխաւար մեղաց. մի հայիր յանարժանութիւնս իմ, և մի արգելուցես զշնորհս հոգւոյդ սբյ ։ Այլ ըստ անբաւ մարդասիրութե քում, պարգևեա

ըզ

զսա քաւիչ մեղաց, լուծիչ յանցանաց ։ Որ խոստացաւ և ասաց տրն մեր յս քս, թէ ամ որ ուտէ զմարմին իմ և ըմպէ զարիւն իմ, կեցցէ ի յաւիտեան ։ Արդ արա զսա մեզ ի քաւութի, զի որք կերիցեն և արբցեն ի սմանէ, հանցեն զօրհնութի և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ սբյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Գոհանամ զքէն քս թագաւոր, որ արժանի արարեր զիս զանարժանս հաղորդել սբ մարմնոյ և արեան քո ։ Եւ այժմ տր աղաչեմ զքեզ. մի լիցի սա ինձ ի դատապարտութիւն, այլ ի քաւութի և ի թողութի մեղաց. յառողջութի հոգւոյ և մարմնոյ, և ի կատարումն ամ

պտ

գործոց առաքինութեան ։ Որպէս զի սրբեսցէ սա զշունչս իմ, զհոգի և զմարմին իմ ։ Նա՛ արասցէ զիս տաճար և բնակարան ամենասուրբ Երրորդութեան ։ Զի ընդ սուրբս քո արժանի եղէց փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և՛՛ ։

Յովհաննու Ոսկեբերանին
ասացեալ աղօթք ·

Գոհանամ և մեծացուցանեմ և փառաւորեմ զքեզ Տէր Աստուած իմ, զի զիս զանարժանս արժանացուցեր յաւուրս յայսմիկ՝ հաղորդակից լինել Աստուածային և սոսկալի խորհրդոյ քում · անարատ մարմնոյդ և պատուական արեանդ · վասն այսորիկ զսոսա 'ի բարեխօսութիւն ունելով, աղաչեմ՛՛ յամ աւուրս և 'ի ժամանակս կենաց իմոց, ընդ սրբութեամբ քո պահեա՛ զիս ։ Որպէս զի յիշելով զբարեգթութիւնս քո և կենդանի եղէց ընդ քեզ ։ Որ վասն մեր չարչարեցար և մեռար և յարեար · մի՛ մերժեսցես զիս Տէր իմ և Աստուած՝ խորտակիչ, կնքելով անձին իմոյ պատուական արեամբդ քով ։ Ամենակարողդ՝ մաքրեա՛ զիս սրբօք յամենայն մեռելոտի գործոց իմոց, որ միայնդ ես անմեղ ։

Ամրացո՛ զկեանս իմ Տէր, յամ փորձութենէ · և զպատերազմօղն իմ դարձո՛ յինէն յետս պատկառեալ և ամաչեցեալ, որչափ յառնէ 'ի վերայ իմ ։ Ամրացո՛ զգնացս մտաց և լեզուի իմոյ, և զամ ճանապարհս մարմնոյ իմոյ ։ Լեր հանապազորդ ընդ իս՝ ըստ անսուտ խոստմանց քոց, թէ որ ուտէ զմարմին իմ,

և

և ըմպէ զարիւն իմ, նա
յիս բնակեսցի և ես ՚ի
նմա ։ Դու ասացեր մար–
դասէր, կացո զանս ածայ–
ին անլուծանելի հրամա–
նաց քոց ։ Քանզի դու ես
ած ողորմութն և գթու–
թեան և մարդասիրութն,
և պարգևիչ ամ բարեաց․
և քեզ վայելէ փառք հան–
դերձ հարբդ և ամենա–
սբ հոգւովդ՝ այժմ և"։

Ապա տեառնագրեսցէ զինքն․ և
խնդրեսցէ ՚ի Ճշմարտէն ոյ զպէսպէս
հայցուածս անձին իւրոյ և ժողովր–
դեան, և աշխարհի․ և թողութիւն
խնդրեսցէ իւրոց յանցաւորաց թըշ–
նամեաց և ատելեաց․ Ապա անդէն
ահիւ և դողութեամբ Ճաշակեսցէ ՚ի
Մարմնոյն․ և արբցէ ՚ի Բաժակէն՝
ասելով․

Հաւատով հաւատամ
յամենասբ երրորդութիդ
՚ի հայր և յորդի և ՚ի հո–
գիդ սուրբ ։

Հաւատով Ճաշակեմ զսբ
և զկենդանարար և զփրկ–
կաւործ Մարմինս քո քս

ԼԴ

ած իմ յս ՚ի թողութիւն մե–
ղաց իմոց ։

Հաւատով ըմպեմ զսրբ–
բարար և զմաքրիչ արիւնս
քո՝ քս ած իմ յս, ՚ի թո–
ղութիւն մեղաց իմոց ։

Մարմին քո անապական
լիցի ինձ ՚ի կեանս ։ Եւ
սբ արիւն քո ՚ի քաւութիւն
և ՚ի թողութիւն մեղաց ։

Ապա Սարկաւագն հաղորդեսցի․ և
յետ հաղորդելոյն գոչէ առ ժողո–
վուրդն և ասէ բարձր․

Երկիւղիւ և հաւատով յառ"։

Ապա Դպիրքն բարձր ձայնիւ․

Ած մեր և տէր մեր երևեցաւ ։

Ապա հաղորդեսցի նոր ձեռնադրեալն,
բայց ոչ ՚ի բերանն, այլ ՚ի յափն տա–
լով զսրբութիւն, և ամ արժանաւորքն
հաղորդեսցին․ և յետ հաղորդելոյն
խաչակնքեսցէ զժողովուրդն և
ասասցէ․

Կեցո՛ տէր զժողովուրդս
քո, և օրհնեա՛ զժառան–
գութիւն քո․ հովուեա՛ և
բարձրացո՛ զսոսա յայսմ
հետէ մինչև յաւիտեան ։

Ապա Դպիրքն երգեսցեն․

Լցաք ՚ի բարութեց քոց տր ձա"։

Բա

60

Գոհանամք զքեն հայր ա֊
մենակալ , որ պատրաստե֊
ցեր մեզ նաւահանգիստ
սբ զեկեղեցի , տաճար սրբ֊
ութե՛ ուր փառաբանի
սբ երրորդութիւն :

Ալէլուիա :

Գոհանամք զքեն քս թա֊
գաւոր՝ որ պարգեւեցեր
մեզ կենդանութիւն կենարար
մարմնով և արեամբ քով
սրբով : Շնորհեա՛ զքա֊
ւութիւն և զմեծ զողորմութիւն :

Ալէլուիա :

Գոհանամք զքեն հոգիդ
ճշմարիտ՝ որ նորոգեցեր
սբ զեկեղեցի : Անարատ
պահեա հաւատով երրոր֊
դութեանդ յայսմհետէ
մինչև յաւիտեան :

Ալէլուիա :

Որհ · Այս ես խաղաղութեն զտր ա'':
Այս ես հաւատով ընկալեալք'':
Գոհ · Գոհանամք զքեն տր որ'':

'Բաշխանայն ասացէ 'ի ժամուն :

Գոհանամք զքեն քս ած֊
մեր , որ զայսպիսի ճաշա֊
կումն բարութե՛ շնորհե֊
ցեր մեզ 'ի սրբութիւն կեն֊
դանութե : Սովիմբ պա֊
հեա՛ զմեզ սբս և անա֊
րատս , բնակեալ զմեօք
քո ածային խնամօքդ :
Արածեա՛ զմեզ յանդաս֊
տանս կամաց քոց սրբոց
և բարերարաց : Որով ամ֊
րացեալք յամենայն բան֊
սարկուին ընդդիմութեց ,
քում և եթ արժանի եղի֊
ցուք լսել ձայնի : Եւ
քեզ միայնոյ քաջայաղթ
և ճշմարիտ հովուիդ հե֊
տևել : Եւ առ 'ի քէն ըն֊
դունել զպատրաստեալ տե֊
ղին յարքայութեդ երկնից :
Ած մեր և տէր մեր և
փրկիչ յս քս : Որ ես օրհ֊
նեալ ընդ հօր և ընդ սբյ
հոգւոյդ , այժմ և'':

Է Խա

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Անքնին, անհաս, երրեակ խորհուրդ, հաստիչ, ընդունող և անբաժանելի միաւորեալ սուրբ երրորդութեանդ վայելէ փառք, իշխանութիւն և"։

Եւ ապա ասասցէ զաւետարանն որ ՚ի ձեռն իւր ։ Եւ երեցն երկրպագեալ համբուրեսցէ զնոյն սեղանն ։ Եւ իջանելով ՚ի մէջ եկեղեցւոյն ասասցէ զաղօթս ՚ի ձայն ։

Որ օրհնես զօրհնեալս որք օրհնեն զքեզ տէր և որ առնես զյուսացեալս ՚ի քեզ ։ Կեցո զժողովուրդս քո, և օրհնեա զժառանգութիւս քո ։ Զլրումն եկեղեցւոյ քոյ պահեա ։ Սրբեա զնոսա, որք ողջունեցին սիրով զվայելչութիւն տան քոյ ։ Դու զմեզ փառաւորեա աստուածային զօրութեամբ քով ։ և մի թողուր զյուսացեալքս ՚ի քեզ ։ Զխաղաղութիւն քո պարգևեա աշխարհի ։

ը

Եկեղեցեաց, քահանայից, թագաւորաց քրիստոնէից, և զինուորեալ մանկանց նոց, և ամենայն ժողովրդեան ։ Զի ամենայն տուրք բարիք, և ամենայն պարգևք կատարեալք ՚ի վերուստ են իջեալք առ ՚ի քէն, որ ես հայր լուսոյ ։ Եւ քեզ վայելէ փառք"։

Եւ Դպիրքն ասասցեն երեքս ։

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ"։

Եւ Քահանայն դարձցի առ ժողովուրդն և ասասցէ ՚ի ձայն ։

Կատարումն օրինաց և մարգարէից դու ես Քրիստոս աստուած փրկիչ մեր, որ լցեր զամենայն հայրական տնօրէնութիւնս քո ։ Լից և զմեզ հոգւովդ քով սրբով ։

Սարկաւագն ։ Օրհնեա ։

Քահանայն ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Դպ ։ Եւ ընդ հոգւոյդ քում ։

Սրկ ։ Երկիւղածութեամբ լռեսցուք ։

Սե

Մեծ աւետարանիս յետ քն որ ը յօհան":

Գլուխ Առաջին · Համար Ա ·

՚Ի Հօրէ լուսոյ ։

ԻՍԿԶԲԱՆԷ ԷՐ Բանն · և Բանն էր առ Այ · և Այ էր Բանն ։ Նա էր ՚ի սկզբանէ առ Այ ։ Ամենայն ինչ՝ նովաւ եղև · և առանց նորա եղև և ոչ ինչ որ ինչ եղեն ։ Նովաւ կեանք էր, և կեանքն՝ էր լոյս մարդկան ։ Եւ լոյսն՝ ՚ի խաւարի անդ՝ լուսաւոր էր, և խաւար՝ նմա ոչ եղև հաս ։ Եղև այր մի առաքեալ յԱյ · անուն նմա Յովհաննէս ։ Նա՝ եկն ՚ի վկայութիւն զի վկայեսցէ վս լուսոյն · զի ամենեքին հաւատասցեն նովաւ ։

Ոչ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն ։ Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւոր առնէ զամ մարդ՝ որ գալոց է յաշխարհ ։ Յաշխարհի էր, և աշխարհ նովաւ եղև, և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ ։ Յիւրսն եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկալան ։ Իսկ որք ընկալանն զնա, ետ նց իշխանութիւն որդիս այ լինել · որոց հաւատասցեն յանուն նր ։ Որք ոչ յարենէ, և ոչ ՚ի կամաց մարմնոյ, և ոչ ՚ի կամաց առն, այլ յԱյ ծնան ։ Եւ Բանն ՄԱՐՄԻՆ եղև, և բնակեաց ՚ի մեզ ։ Եւ տեսաք զփառս նր իբր զփառս միածնի առ ՚ի հօրէ, լի շնորհօք և ճշմարտութբ ։

Սրկ · Սուրբ խաչիւս աղաչես":

Քհն · Պահպանեա՛ զմեզ ։

Սրկ · Օրհնեցից զտր յամ ժամ ։

Եւ Քահանայն խաչակնքեսցէ զժողովուրդն և ասասցէ բարձր ·

Օրհնեալ եղիցի Տր":

Եւ Դպիրքն ասասցեն · ՚Ի տր պար":

Եւ Ը սաղմոսն Դպրաց՝ բաշխեսցի նշխար · Եւ յաւարտմանն · Քահանայն դարձցի յարևելս Եւ երկրպագեսցէ առաջի սբյ սեղանոյն երիցս և ասասցէ ·

Տէր յս տծ ողորմեա ինձ ։

Եւ մտեալ յաւանդատունն մերկասցի ՚ի զգեստուցն · Եւ երթիցէ խաղաղութբ ·

Յիշատակարան Մատենիս Տպագրութեան ։

Ողորմութեամբն այս աւարտեցաւ տպագրութիւն մատենիս, որ կոչի ՊԱՏԱՐԱԳԱՄԱՏՈՅՑ կամ ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ

Ի Հայրապետութեան Ընդհանրական և Առաքելական Մայր Աթոռոյն ամենայն Հայոց, Սբյ Կաթուղիկէ Էջմիածնի՝ Ամենընտիր Տեառն Յովհաննու Առաքելաշնորհ Կաթուղիկոսին ։

Եւ ի Պատրիարգութեան Առաքելական Աթոռոյն Երմ, Տեառն Զաքարիա Արք Եպիսկոպոսի ։

Եւ ի Պատրիարգութեան համբաւաւորեալ Կոստանդնուպօլսոյ՝ Ամենապատիւ Տեառն Ստեփաննոսի Շնորհազարդ Արք Եպիսկոպոսի ։

Արդ՝ խնդրեմք ի ձէնջ, որք մատուցանէք զանարիւն հաշտարար զՊատարագն, արժանի առնել յիշել զվերակացու տպագրութեանս զբաղեցեալ Տէր Մարտիրոսեան Մկրտիչ վարդապետն, և զերուսաղեմացի գրաշար դպիր Սիմոնն՝ և զաշխատաւոր մարաշցի մահտեսի Յովհաննէսն, և զտիգրանակերտցի մահտեսի Գրիգորն ․
և դուք յիշեալ լիջիք ի Քրիստոսէ Յիսուսէ մերմէ ։

ՍՏՈՒԳՎԱԾ 1971 Թ.
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ... ՖՈՆԴԱՄԵՆՏԱԼ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
БИБЛИОТЕКА
№ 64